આત્મધર્મ

માસિક : વર્ષ-૨ * અંક-૫ * જાન્યુઆરી, ૨૦૦૮

રોગના કાળે રોગ થયા વિના રહેશે જ નહિ. ઇન્દ્ર ઉપરથી ઉતરે તોપણ રોગ થયા વિના રહેશે નહિ લે! અને રાગને કાળે રાગ પણ થયા વિના રહેશે નહિ લે! હવે તારે નજર ક્યાં કરવી છે? સ્વભાવ ઉપર નજર નાખવી એ જ સંતોષ અને શાંતિનો ઉપાય છે.

—પુરુષાર્થ પ્રેરણામૂર્તિ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી

મરીને હું ક્યાં જઈશ? પશુ થઈશ!

❀ રાત્રે (ચર્ચામાં) કહેલ કે પૈસાવાળા બહુ તો પશુમાં જવાના....એનો અર્થ કે જેને ધરમ નથી, જેને સત્‌સમાગમમાં, શાસ્ત્રના શ્રવણ-મનનમાં ૨-૪ કલાક ગાળવા જોઈએ એ ગાળતો નથી, એથી એને પુણ્યે નથી; ધરમ તો એકકોર રહ્યો! જે ભગવાન આત્મા અનંતગુણનો પિંડ પ્રભુ છે એની સમ્યગ્દર્શનની પ્રતીતિરૂપ ધરમ નથી તેને ૨૪ કલાક પૈસામાં આ....આ....આ....હોળી સળગ્યા જ કરે છે. પૈસાની હોળીમાં આખો દિ' એકલું પાપ..પાપ....હો! ધરમ તો નથી ને એકલું પાપ! એને પુણ્ય નથી! માટે હંમેશા ૨-૪ કલાક શાસ્ત્ર-શ્રવણ-વાંચન, દેવ-દર્શન, સાંભળવું-સત્‌સમાગમ કરવો—એવું તો જેને ૨૪ કલાકમાં નથી એને તો એકલું પાપ છે, અને તે મધ્યમ પાપ છે એટલે તિર્યંચમાં જવાના! આહાહા! અત્યારે રળી લઈએ, પછી ધરમ કરીશું—એમ માને પણ અત્યારે એટલે શું? પાપ અત્યારે કરી લઈએ, પછી પુણ્ય-ધરમ કરીશું! ઈષ્ટોપદેશમાં તો ત્યાં લગી કહ્યું છે કે કોઈ માણસ શરીરે કાદવ ચોપડીને પછી કૂવો ખોદીને પાણીથી સ્નાન કરીશું એમ કહે, એમ પહેલાં પૈસા રળી લઈએ ને પછી દાન કરીશું! દાન કરવા માટે પહેલાં પાપ કરે છે ને પુણ્યની પછી વાત છે! પહેલાં શરીરને મેલ લગાડીયે પછી કૂવો ખોદીને પાણી કાઢીને સ્નાન કરીશું! આહાહા! ક્યારે કૂવો ખોદે ને ક્યારે પાણી નીકળે—એનું કાંઈ ઠેકાણું! શું થાય! વિચાર કર્યો છે કે હવે પછીનો અનંતકાળ ક્યાં ગાળવો છે? અરેરે! એથી તો આચાર્યદેવે કહ્યું છે કે પુણ્યથી વૈભવ મળે, વૈભવમાંથી મદ મળે-મદ થાય, મદથી મતિ ભ્રષ્ટ થાય, મતિ ભ્રષ્ટથી ઢોરમાં જાય-તિર્યંચમાં જાય. કારણ કે આર્ય માણસને દારૂ-માંસ તો હોય નહીં. આહાહાહા!

❀ અરેરે! આ દેહ છૂટી જશે ભાઈ! ઉતારા ક્યાં કરીશ? અંદર તારી જ્ઞાયકચીજની દૃષ્ટિ ન કરી ને રાગના પ્રેમમાં રોકાઈ ગયો તો ચોરાશીના અવતારમાં રખડીશ; કેમ કે આત્મા તો અનંત કાળ રહેવાવાળો છે. આ દેહ તો છૂટશે ને? પછી ક્યાં રહીશ? જેને રાગનો રસ છે તે તો મિથ્યાત્વમાં—પરિભ્રમણમાં રહેશે અને જેને આત્માનો રસ છે તે સાદિ-અનંતકાળ આત્મામાં—સુખમાં રહેશે.

—કરુણાસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી

*

વર્ષ-૨
અંક-૫

સંવત
૨૦૬૪
January
A.D. 2008

શાશ્વત સુખનો માર્ગ દર્શાવતું માસિક પત્ર

વૈરાગ્ય-વર્ધક પુરુષાર્થપ્રેરક
ગુરુવાણી

❀ એક વિચાર આવ્યો કે તીર્થંકર જેવાને માતાના પેટમાં આવવું પડે, સવા નવ માસ પેટમાં સંકોચાઈને રહેવું પડે, જન્મ લેવો પડે! આહાહા! ઈન્દ્રો જેની સેવા કરવા આવે એવા તીર્થંકરોની પણ આ સ્થિતિ! અરેરે સંસાર! આ શું છે?...વૈરાગ્ય.... વૈરાગ્ય....સર્વોત્કૃષ્ટ પુણ્યના ધણી એવા તીર્થંકરને પણ માતાના પેટમાં રહેવું પડે! આહાહા! સંસારની છેલ્લી સ્થિતિની વાત છે. અરેરે પ્રભુ! આ સંસાર! સંસારની આવી સ્થિતિ વિચારતાં આંખમાંથી આંસુ હાલ્યા જાય! જન્મ લેવા જેવો નથી. તીર્થંકરગોત્ર કર્મને પણ ઝેરનું ઝાડ કહ્યું છે; અને જે ભાવે તીર્થંકરગોત્ર બંધાય એ ભાવ પણ ઝેર છે, વિષકુંભ છે. તીર્થંકરના અવતારને ઝેરનું ફળ કહે એ તો તીર્થંકર કહી શકે. ઝેરના ફળમાંથી ઝેર ઝરે ને અમૃતના ફળમાંથી અમૃત ઝરે. આહાહા! તીર્થંકરની તો જાત જુદી છે છતાં તીર્થંકર જેવાની પણ આ સ્થિતિ છે! આહાહા! જન્મ લેવા જેવો નથી. ૧.

❀ પોતાની પાછળ વિકરાળ વાઘ ઝપટું મારતો દોડતો આવતો હોય તો પોતે કેવી દોટ મૂકે! એ વિસામો ખાવા ઊભો રહેતો હશે? એમ આ કાળ ઝપટું મારતો ચાલ્યો આવે છે અને અંદર કામ કરવાના ઘણા છે એમ એને લાગવું જોઈએ. ૨.

❀ ખરેટાણે સમાધાન રાખવા જેવું છે, કયે ક્ષણે દેહ છૂટશે!--એનો ભરોસો કરવા જેવો નથી. દેહ ક્ષણભંગુર છે, નાશવાન છે. ચામડાંથી વીંટેલો હાડકાનો માળો ક્ષણમાં રાખ થઈને ઊડી જશે. અરે! આખું ઘર એકસાથે નાશ થઈ જાય છે તેવા દાખલા

સાંભળ્યા છે. એ ક્યાં અવિનાશી ચીજ છે! સહજાત્મસ્વરૂપ આત્મા એ જ અવિનાશી છે, જગત આખું અનાદિથી અશરણરૂપ છે, ભગવાન આત્મા એ જ શરણરૂપ છે. ૩.

❀ (દિનપ્રતિદિન બનતાં દેહવિલયના ક્ષણભંગુર પ્રસંગો સાંભળીને વૈરાગ્યભર્યાં શબ્દોમાં પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કહે છે કે) હે ભાઈ! આ દેહ તો ક્ષણમાં છૂટી જશે. દેહનો સંયોગ તો વિયોગજનિત જ છે. જે સમયે આયુષ્યની સ્થિતિ પૂર્ણ થવાની છે તે સમયે તારા કોટિ ઉપાયો પણ તને બચાવવા સમર્થ નથી. તું લાખ રૂપિયા ખર્ચ કે કરોડ ખર્ચ, ગમે તો વિલાયતનો ડૉકટર લાવ, પણ આ બધું છોડીને તારે જવું પડશે. દેહવિલયની આવી નિયત સ્થિતિને જાણીને, તે સ્થિતિ આવી પડે તે પહેલાં જ તું ચેતી જા. તારા આત્માને ૮૪ના ફેરામાંથી બચાવી લે. આંખ મીંચાયા પહેલાં જાગૃત થા. આંખ મીંચાયા પછી ક્યાં જઈશ તેની તને ખબર છે? ત્યાં કોણ તારો ભાવ પૂછનાર હશે?—તો અહીં, લોકો આમ કહેશે ને સમાજ તેમ કહેશે—એવી મોહની ભ્રમજાળમાં ગુંચવાઈને તારા આત્માને શા માટે ગુંગળાવી રહ્યો છે? ૪.

❀ ત્રિકાળી વસ્તુસ્વભાવની સન્મુખ થઈને જે નિર્વિકલ્પ શાંતિની દશા પ્રગટી તે ઉપચારથી આત્માનું સ્વરૂપ છે. પ્રભુ! એકવાર સાંભળ તો ખરો! આ મનુષ્યપણું મળ્યું છે તો મનુષ્યપણામાં શું કરવું?—કે ચિદાનંદપ્રભુના ધ્યાનથી જે વીતરાગી સમાધિ પ્રગટી તે સાધકદશા પણ ઉપચારથી આત્માનું સ્વરૂપ કહેવાય છે એવો જે પરમોત્કૃષ્ટ પરમાત્મા તે હું છું એમ નિર્ણય કરવો. અરે! આ તો ભાગ્યશાળીને કાને પડે તેવી દુર્લભ વાત છે. જિંદગી ચાલી જાય છે, દેહની સ્થિતિ પૂરી થવાનો કાળ નિશ્ચિત છે, કરવાનું આ છે, દેહમાં સુખ નથી, અનુકૂળ સંયોગોમાં સુખ નથી, દયા-દાન-વ્રત-ભક્તિમાં કે વ્યવહારરત્નત્રયમાં સુખ નથી; આનંદનો નાથ નિજ પરમાત્મતત્ત્વ તેની દૃષ્ટિ કરવી, તેનો મહિમા લાવીને સ્વીકાર કરવો તે કરવાનું છે. જ્ઞાનમાં—લક્ષમાં તો લે કે વસ્તુ આવી છે, પછી પ્રયોગ કર. ૫.

❀ ભાઈ! આ મનુષ્યભવ અમૂલ્ય છે. તેનો એક સમય પણ કૌસ્તુભમણિ કરતાં પણ મહા મૂલ્યવાન છે. પોતાનું હિત કરવા આ અવતાર છે. આ ભવ, ભવનો અભાવ કરવા માટે છે. શરીરમાં રોગ આવે, ઇન્દ્રિયો હીણી પડી જાય, માંડ માંડ અક્ષરો દેખાય, બહુ ધ્યાન રાખે તો કાને માંડ સંભળાય—એ પહેલાં તું તારા આત્માનું કામ કરી લે ને પ્રભુ! ભાવપ્રાભૃતમાં કહ્યું છે કે—

રે! આક્રમે ન જરા, ગદાગ્નિ દહે ન તનકુટિ જ્યાં લગી,
બળ ઇન્દ્રિયોનું નવ ઘટે, કરી લે તું નિજહિત ત્યાં લગી.

જ્યાં સુધી ઘડપણ ઘેરી ન વળે, રોગરૂપી અગ્નિ કાયારૂપી ઝૂંપડીને બાળે નહિ, ઇન્દ્રિયો નબળી પડે નહિ, તે પહેલાં પ્રભુ! તું તારું હિત કરી લે. ગમે તેવા વિકટ પ્રસંગમાં તું તારું કામ કરી લે. વાયદા કરીશ તો પછી નહિ થાય. માટે ગમે તેમ કરીને તારા જ્ઞાન-ધ્યાનનો સમય કાઢી લે. સમજાણું કાંઈ? બહારના સંયોગમાં મોટા ફેરફાર થઈ જાય—ચારે બાજુએ આફતથી—દુઃખથી ઘેરાઈ ગયો હોય; અરે પ્રભુ! તું ક્યાં અટકી ગયો? એવા સમયમાં પણ તું તારા જ્ઞાન-ધ્યાનનો સમય કાઢી લેજે. આવો મનુષ્યભવ ફરી ફરી નહિ મળે. ૬.

❀ પ્રત્યેક પદાર્થની થવાવાળી ક્રિયા પોતાની કાળલબ્ધિથી થઈ છે, નિમિત્તથી થઈ નથી. પ્રત્યેક પરિણામ પોતાની ઉત્પત્તિના જન્મક્ષણથી ઉત્પન્ન થયા છે, નિમિત્તથી થયા નથી. અક્ષર લખાય છે તે કલમથી લખી શકાતા નથી. અક્ષરના પરમાણુની ક્રિયાનો કર્તા અક્ષરના પરમાણુ છે. સારી કલમથી સારા અક્ષર થાય કે લખનારની આવડતથી સારા મરોડદાર અક્ષર થાય તેમ નથી. અજ્ઞાની જગતને આવી વાત પાગલ જેવી લાગશે. પણ બાપુ! તારે જગતથી-સંસારથી છૂટવું છે ને?—તો વસ્તુસ્થિતિની મર્યાદાનો સ્વીકાર કર્યા વિના બીજો કોઈ ઉપાય નથી. દુનિયા ભલે પાગલ માને, 'લોક મૂકે પોક,' તારે દુનિયાનું શું કામ છે? દુનિયા દુનિયાનું જાણે તું તારા આત્માનું હિત થાય તેમ કરી લે ને! આ તો આત્મહિત કરી લેવાની મોસમ પાકી છે. આવા ટાણાં ચૂકયે ફરી હાથ નહીં આવે. ભાઈ! બહારનું બધું તો એક-બે ચાર નહીં પણ અનંત-અનંતવાર કરી ચૂક્યો છો, તેમાં શું નવું છે?—ને કોઈ શું માનશે કે શું કહેશે એનું તારે શું કામ છે? બીજાને રાજી રાખવામાં કે રાજી કરવામાં તારો આત્મા દાઝી રહ્યો છે. પણ એની તેં કદી દરકાર ક્યાં કરી છે?—હવે તો જાગ! ભેદજ્ઞાનનો માર્ગ આચાર્યદેવે તારી સામે ખૂલ્લો કર્યો છે. અરે! તેં ભોગવેલાં દુઃખોનું પૂરું વર્ણન ભગવાનની વાણીથી પણ થઈ શકતું નથી એટલા તો તેં દુઃખ ભોગવ્યા છે, હવે એકવાર તો તારા આત્માની સામે જો! હવે તો પરથી ખસ, સ્વમાં વશ—આટલું બસ. ૭.

❀ બિહારમાં એક લગ્ન મંડપમાં વર-વધુ લગ્ન-વિધિમાં મંત્ર જપતા હતા ને એકદમ વરને હાર્ટફેઈલ થતાં દેહ છૂટી ગયો. આહાહા! એ કુટુંબ ભેગું થયું હશે ને લગ્નનો કેટલો હરખ...હરખ...ચાલતો હશે! ને ક્ષણમાં વરનો દેહ છૂટતાં હાહાકાર થઈ ગયો! આહાહા! ક્ષણભંગુર દેહનો શો ભરોંસો?

શ્રોતા :–હજારો વરરાજાના લગ્ન થાય છે તેમાં આવો પ્રસંગ તો કોઈકને જ બને ને?

પૂજ્ય ગુરુદેવ :–અરે! આવા મરણપ્રસંગ અનંતવાર કર્યાં છે. આવું મરણ બીજાને થયું છે તેમ ન સમજવું પણ આવા કુમરણો અનંતકાળમાં અનંતવાર પોતાને પણ થઈ ગયા છે એમ જાણીને ક્ષણભંગુર દેહનું શરણ છોડી પોતાનું શરણ લઈ મરણ આવ્યા પહેલાં પોતાનું હિત કરી લે. ભાઈ! આવા ટાણા ફરી ક્યારે મળશે? માટે તું તારું હિત કરી લે. ૮.

❀ નિગોદના જીવને એક શ્વાસમાં ૧૮ ભવ થાય. એક અંતર્મુહૂર્ત અંદર એટલે અડતાલીશ મિનિટ અંદર ૬૬૩૩૬ ભવ નિગોદના જીવ કરે છે—એમ ભગવાન સર્વજ્ઞે જોયું છે. આહાહા! એક અંતર્મુહૂર્ત અંદર ૬૬૩૩૬ ભવ કરે એ દુઃખ કેટલું? એ સાંભળતાં એને અંદરથી ઘા લાગવો જોઈએ. એવા દુઃખો તો અનંતકાળ ભોગવ્યા. અરે! નરકના દુઃખો પણ એટલા છે કે કરોડો જીભો વડે કરોડો વર્ષે પણ કહી શકાય નહિ એટલા દુઃખો તેં અનંતવાર ભોગવ્યા છે. ભાઈ! હવે મનુષ્યપણું મળ્યું છે તો એ દુઃખોથી છૂટવા, એવા દુઃખોથી રહિત એટલે કે તેના કારણભૂત શુભાશુભ ભાવથી રહિત, પરમાનંદસ્વરૂપ આત્મા છે તેની ઓળખાણ ને દૃષ્ટિ કર તો ભવના દુઃખોથી છૂટકારો થાય. ૯.

❀ અરે! આવી સત્યની વાત હતી જ ક્યાં? જેને આ સત્ય વાત સાંભળવા મળી છે તે ભાગ્યશાળી છે. સાંભળતાં સાંભળતાં સત્યના સંસ્કાર નાખે છે તેને સંસ્કાર નાખતાં અંદરથી માર્ગ થઈ જશે. દરરોજ ચાર પાંચ કલાક આનું આ સાંભળવું–વાંચવું હોય તેને શુભભાવ એવા થાય કે મરીને સ્વર્ગમાં જાય, કોઈ જુગલિયા થાય, કોઈ મહાવિદેહમાં જાય. બાકી જેને સત્યનું સાંભળવાનું પણ નથી એવા ઘણા જીવો તો મરીને ઢોરમાં જવાના. અરે! આવા મનુષ્યના માંડ મોંઘા અવતાર મળે અને પોતાનું હિત નહિ કરે તો ક્યારે કરશે? ખરેખર તો સત્યનું ચાર પાંચ કલાક દરરોજ વાંચન-શ્રવણ આદિ હોવું જોઈએ. ભલેને વેપાર ધંધા કરતા હોય પણ આટલો તો વખત પોતાના માટે કાઢવો જોઈએ. અહીંના સાંભળનારા ઘણા તો રુચિથી આ સંસ્કાર ઊંડા નાખે છે. આવા સત્યના સંસ્કાર લાગી જાય અને ઊંડાણમાં એ સંસ્કાર પડી જાય એને ભવ ઝાઝા હોય નહિ. ધારણા જ્ઞાન થવું તે જુદી ચીજ છે અને અંદરમાં અવ્યક્ત રુચિ થવી તે જુદી વાત છે. ભેદજ્ઞાનના સંસ્કાર ઊંડાણથી નાખવા જોઈએ. એને આ વાતનો ઊંડાણથી મહિમા આવવો જોઈએ કે અહો! આ વાત કોઈ અપૂર્વ છે. એમ પોતાથી અંદરમા મહિમા આવવો જોઈએ. સાચી રુચિવાળો આગળ વધતો જાય છે. ૧૦.

❀ કોઈને ફાંસીનો ઓર્ડર થયો હોય અને ફાંસી આપવાની રૂમમાં લઈ જાય અને પછી કેવો ધ્રુજવા માંડે! તેમ સંસારના દુઃખથી જેને ત્રાસ ત્રાસ થઈ ગયો હોય એને માટે આ વાત છે. ૧૧.

❀ આહાહા! ક્ષણમાં અનેક પ્રકારના વિચિત્ર રોગો થઈ જાય એવું શરીર છે, ક્યાં શરીર ને ક્યાં આત્મા! એને શેઢે કે સીમાડે મેળ નથી. આહાહા! આવો દુર્લભ મનુષ્યદેહ મળ્યો છે ને આવો વીતરાગનો માર્ગ મહાભાગ્યે મળ્યો છે તેણે મનનો ઘણો ઘણો બોજો ઘટાડીને આત્માને ઓળખવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. પાંચ ઈન્દ્રિયના વલણવાળો બોજો ઘટાડીને આત્માને ઓળખવાના વિચારમાં રોકાવું જોઈએ. અંદર અનંત આનંદ આદિ સ્વભાવો ભર્યા છે, એવા સ્વભાવનો મહિમા આવે એને અંદર પુરુષાર્થ ઉપડ્યા વિના રહે જ નહિ. ૧૨.

❀ અહા! અત્યાર સુધીમાં જે સિદ્ધો થયા એથી અનંતગુણા જીવો નિગોદના એક એક શરીરમાં છે. એ જીવોમાંથી કેટલાંક તો સદાય એમાં જ રહેવાના છે. નિગોદમાંથી સંજ્ઞી-પંચેન્દ્રિય મનુષ્યપર્યાય મળવી અનંત અનંત દુર્લભ છે. તેમાં સાચા દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુનો યોગ મળવો મહા દુર્લભ છે. એટલે સુધી આવીને હવે એણે કરવા જેવું આ એક જ છે કે પોતાના ભગવાન આત્માને ઓળખી લેવો. બીજે ક્યાંય રોકાવા જેવું નથી. આ ટાણા ચૂક્યો તો ફરી આ અવસર નહિ મળે. અત્યારે તો "સબ અવસર આ ચુકા હૈ." ૧૩.

❀ હે ભવ્યો! તમે એવું કામ કરો કે જેથી આત્મા પોતાની જ્ઞાનભૂમિકામાં આવી જાય. દેહ છૂટ્યાં પહેલાં આ પ્રયત્ન કરી લે. ઘર બળે ત્યારે કૂવો ખોદવા ન બેસાય. માટે મરતાં પહેલાં આત્માનો યત્ન કરી લે. માનવદેહથી જ શિવપદ મળી શકે છે. દેવ, નારક, પશુગતિમાંથી શિવપદ નહિ મળે, માટે આ અમૂલ્ય અવસર ખોવા જેવો નથી. ૧૪.

❀ અંદર ચૈતન્ય જ્ઞાયકદેવનો અભિપ્રાયમાં આશ્રય જેને થયો છે એવા જ્ઞાનીને અથવા તો સ્વભાવનો આશ્રય જેને પ્રાપ્ત કરવો છે એવા સાચા આત્માર્થીને સ્વભાવ સમજવામાં નિમિત્ત એવા વીતરાગ દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુના મહિમાનો શુભરાગ આવે; પૂજા-ભક્તિ તથા વ્રતાદિ વ્યવહારનયનો વિષય છે તો ખરો, નથી જ એમ નથી, પણ તે ભાવ રાગ છે, સંસાર છે, તેનો આશ્રય કરવા લાયક નથી, તે ઉપાદેય નથી, હિતકર નથી, હેય છે. અરેરે! ક્યારે આ તત્ત્વ સાંભળવા મળે? મનુષ્યભવ તો ચાલ્યો જાય છે, આયુષ્ય ક્યારે પૂરું થઈ જશે તેની કોને ખબર છે? ૧૫.

❀ પરની મમતાના ભાવ પણ હજુ જેને પડ્યા છે અને નિર્વિકલ્પ થવા જાય ઈ નિર્વિકલ્પ નહીં થઈ શકે. હજી તો નીતિ આદિના પરિણામ પણ નથી અને નિર્વિકલ્પ થવા જાય તો ઈ નિર્વિકલ્પ નહીં થઈ શકે. આ વાત મોક્ષમાર્ગ-પ્રકાશકમાં પણ કહી છે. લૌકિક પ્રમાણિકતાના પણ જેને ઠેકાણા ન હોય અને એને ધર્મ થઈ જાય ઈ ત્રણકાળમાં ન બને. અનીતિથી જેને એક પાઈ પણ લેવાના ભાવ છે તેને અનુકૂળતા હોય તો આખી દુનિયાનું રાજ પચાવવાના ભાવ છે.

એક દીવાન રાજના કામ માટે રાતના રાજની મીણબત્તી બાળી કામ કરતો હતો અને જ્યાં પોતાનું કામ કરવાનો વારો આવે ત્યાં તે રાજની મીણબત્તી ઠારી પોતાના ઘરની મીણબત્તી કરે, પોતાના ઘરના માટે રાજની મીણબત્તી ન વપરાય. (આવું તો પહેલાં નીતિમય જીવન હોય.) ૧૬.

❀ અરે પ્રભુ! તારું કદી મરણ જ થતું નથી ને કેમ ડરે છે? અતીન્દ્રિય આનંદમાં જા! પ્રભુ! તારે શરીર જ નથી ને રોગથી કેમ ડરે છે? જન્મ જરા ને રોગ રહિત ભગવાન આત્મા છે ત્યાં જા!—એમ જિનવર, જિનવાણી અને ગુરુ કહે છે. તું જન્મ, જરા, મરણ રહિત પ્રભુ છો ત્યાં દૃષ્ટિ દે! તારે જન્મ, જરા, મરણ રહિત થવું હોય તો જન્મ, જરા, મરણ રહિત ભગવાન અંદર બિરાજે છે ત્યાં જા! ત્યાં દૃષ્ટિ દઈને ઠર! ૧૭.

❀ એકનો એક જુવાન દીકરો મરી જાય અને એને કેવો ઘા લાગી જાય છે? એમ એને ઘા લાગવો જોઈએ. રાગ અને સંયોગની આડમાં તું પોતે મરી જાય છે એનો તને ઘા લાગે છે કાંઈ? ૧૮.

❀ હમણાં તો મોટર–ટ્રેઈન–પ્લેન આદિના અકસ્માતથી કેટલાય માણસો મરી ગયાનું સંભળાય છે. આંખ ખૂલે ને સ્વપ્ન ચાલ્યું જાય તેમ દેહ અને ભવ ક્ષણમાં ચાલ્યો જાય છે. હાર્ટફેઈલ થતાં ક્ષણમાં નાની–નાની ઉંમરમાં ચાલ્યા જાય છે. અરે! આ સં....સા.....ર! નરકમાં અનાજનો દાણો ન મળે, પાણીનો બિંદુ ન મળે ને પ્રતિકૂળતાનો પાર નહિ એવી સ્થિતિમાં અનંતવાર ગયો પણ ત્યાંથી નીકળ્યો ત્યાં બધું ભૂલી ગયો. એનો જરા વિચાર કરે તો એ બધા દુઃખથી છૂટવાનો રસ્તો શોધે. અહા! આવો માનવભવ મળ્યો છે અને આવું સત્ય સમજવાનો જોગ મળ્યો છે એમાં પોતાના આત્માનું હિત કરી લેવા જેવું છે. ૧૯.

❀ (ગુરુદેવ પરમ વાત્સલ્યભરી પ્રેરણાથી કહે છે કે) હે ભાઈ! અત્યારે

આત્મજ્ઞાન માટેનો આ અવસર છે. તું આ વાત લક્ષમાં તો લે. માંડ આવા ટાણાં મળ્યા છે તેમાં કરવાનું તો આ એક જ છે. અંદરમાં જરા ધીરો થઈ, બહારના કાર્યોનો રસ છોડી, વિચાર કર તો તને જણાશે કે આત્માનો સ્વભાવ અને રાગ બન્ને એક થઈને રહેવા યોગ્ય નથી પણ જુદા પડવા યોગ્ય છે. ભાઈ! સમય સમય કરતાં કાળ તો ચાલ્યો જ જાય છે, તેમાં જો તું સ્વભાવ સન્મુખ ન થયો તો તેં શું કર્યું? ગમે તેટલા પ્રયત્ન વડે પણ વિકારથી ભિન્ન ચૈતન્યનો અનુભવ કરવો—તે જ કરવાનું છે. ૨૦.

❀ ચોમાસામાં આ લીલફૂગના ગોદડાં (–થર) દેખીએ છીએ ત્યાં એમ થાય છે કે અરે! આ લીલફૂગની એક ઝીણી કટકીમાં અસંખ્ય શરીરો છે અને એક શરીરમાં અનંતા જીવો છે, એના અનંતમાં ભાગે જીવ બહાર નીકળી મોક્ષ જાય છે. બે ઈન્દ્રિય, ત્રે ઈન્દ્રિય, ચૌ ઈન્દ્રિય અને પંચેન્દ્રિય મનુષ્ય, ઢોર, નારકી ને દેવ એ ચાર ગતિના જીવો તો માત્ર અસંખ્યાતા જ છે. તેના કરતાં અનંતા જીવો નિગોદની એક કટકીમાં છે. અરેરે! એ જીવો ક્યારે નિગોદમાંથી બહાર નીકળે? અને કયારે મનુષ્ય થાય? અને કયારે આ સત્‌નું શ્રવણ કરે! ભાઈ! આ મનુષ્યભવ ને દુર્લભ સત્‌સમાગમ મળ્યો છે તો તારા આત્માને ચારગતિના દુઃખથી છોડાવી લે. ૨૧.

❀ આત્મા ગમે તેવા સંયોગમાં પણ પોતાની શાંતિ પ્રગટ કરી શકે છે. પોતાની શાંતિને પ્રગટ કરવામાં જગતનો કોઈ બાહ્ય પદાર્થ વિઘ્ન કરવા સમર્થ નથી. ગમે તેવા આકરાં પ્રસંગો આવી પડે, દીકરો મરી જાય, દીકરી રાંડે, જંગલમાં એકલો પડી ગયો હોય ને કોલેરા આદિનો આકરો રોગ થઈ ગયો હોય, ક્ષુધા–તૃષાની આકરી વેદના હોય કે સિંહ વાઘ ફાડી ખાવા આવ્યો હોય કે ગમે તેવા આકરાં પ્રસંગ આવી પડે તોપણ તે સંયોગનું લક્ષ છોડીને અંદરમાં આત્મા પોતાની શાંતિને પ્રગટ કરી શકવા સમર્થ છે. બાહ્યમાં રહેલી પ્રતિકૂળતા અંદરમાં આત્મશાંતિને રોકી શકતી નથી. શાસ્ત્રમાં તો કહે છે કે નરકની એક ક્ષણની પીડા એવી છે કે તેને કોટી જીભથી કોટી વર્ષ સુધી કહેવામાં આવે તોપણ એ પીડા કહી શકાય નહિ એવી આકરી નરકની પીડા છે. છતાં ત્યાં પણ એ સંયોગનું ને પીડાનું લક્ષ છોડી દે તો આત્મા પોતાની શાંતિને પ્રગટ કરી શકે છે. ભાઈ! તારું તત્ત્વ હાજરાહજૂર છે. તેમાં લક્ષ કરીને પોતાની શાંતિ પ્રગટ કરી શકાય છે. ૨૨.

❀ અહો! ૮૦ વર્ષની આયુવાળો ૨૦ વર્ષથી માંડી ૬૦ વર્ષ સુધી તે ભવની ચિંતા કરે છે, પરંતુ ૮૦ વર્ષ પછીનો જે સમય તેની જરીયે ચિંતા ન કરે એ તે કેવી ધીઠાઈ! ૮૦ વર્ષ પછીનો જે પહેલો સમય તે આખોય ભવ પણ એ જ આત્માનો છે.

કાંઈ બીજા આત્માનો એ ભવ નથી. તડકા-છાયા વચ્ચે આંતરું નથી. તેમ બે ભવ વચ્ચે આંતરું નથી માટે બીજા ભવની તો ચિંતા કર! ૨૩.

❀ ભગવાન! એક ક્ષણ પણ તને તારો વિચાર નથી! તું એક ક્ષણમાત્ર પણ તારું સ્મરણ કરતો નથી ને ધંધાદિમાં કાળ ગુમાવી રહ્યો છે. મહા દુર્લભ એવો આ માનવ ભવ મળ્યો છે છતાં જો અત્યારે આર્ત ને રૌદ્રધ્યાનમાં લીન રહ્યો થકો તારા આત્માની દરકાર કરતો નથી તો કયા ભવે તારા આત્માને સંસાર સમુદ્રમાંથી ઉગારીશ? અનંત ભવ ટાળવા માટેનો આ ભવ છે, ભવના અભાવ માટેનો આ ભવ છે—એમ જાણીને હે જીવ! તું તારા આત્માનું ચિંતવન કર. ૨૪.

❀ આ વાત તો મહાભાગ્યશાળી પુણ્યવંત કે જેને અલ્પકાળમાં અનંત અનંત સુખના ધણી થવું છે તેને માટે છે. ૨૫.

❀ જેમ આકાશમાં અગ્નિના ભડકા બળતાં હોય છતાં આકાશને તેની સાથે કાંઈ સંબંધ નથી, તેમ શરીરમાં ગમે તેવા ગુમડા થાય-ગમે તેવી અવસ્થા થાય તોપણ આકાશ સમાન આત્માને તેની સાથે કાંઈ સંબંધ નથી. ૨૬.

❀ અહો! જુઓને! દરેક ક્ષણે ઈ મૃત્યુની નજીક જઈ રહ્યો છે પણ જો ઈ આત્માની સન્મુખ નહીં જાય તો મૃત્યુના વખતે ઈ મુંઝાઈ જશે. ૨૭.

❀ ઘણાં લોકો સ્વર્ગનાં દેવની વાત સાંભળે ત્યાં આશ્ચર્ય પામે છે, પણ ભાઈ! એ સ્વર્ગ કાંઈ આશ્ચર્યકારી વસ્તુ નથી. તું પોતે અનંતવાર ત્યાં જઈ આવ્યો છે. સ્વર્ગના અસંખ્ય અવતાર થાય ત્યારે મનુષ્યનો એક અવતાર થાય; બીજી રીતે કહીયે તો જીવોમાંથી અસંખ્ય જીવો જ્યારે સ્વર્ગમાં જાય ત્યારે માત્ર એક જીવ મનુષ્યમાં અવતરે. આવું મોંઘુ મનુષ્યપણું છે; ને દેવપણું તો તેના કરતાં અસંખ્યગણું સસ્તું છે. ૨૮.

❀ આત્માના અજ્ઞાનથી ચાર ગતિમાં ભમતાં જીવે સૌથી વધુ ભવ એકેન્દ્રિયાદિ તિર્યંચગતિના કર્યા છે; તે ઉપરાંત મનુષ્ય, નરક, અને સ્વર્ગના અવતાર પણ અનંતવાર કર્યાં છે. તેમાંય મનુષ્ય કરતાં નરકનાં ને નરક કરતાંય સ્વર્ગના અવતાર અસંખ્યગુણાં કર્યાં છે. સરેરાશ અસંખ્ય અવતાર સ્વર્ગના ને નરકનાં કરે ત્યારે એક અવતાર મનુષ્યનો મળે; આવી મનુષ્ય અવતારની દુર્લભતા છે, ને આવા દુર્લભ મનુષ્ય અવતારમાં પણ જૈનધર્મનો વીતરાગી ઉપદેશ સાંભળવા મળવો બહુ દુર્લભ છે. આવો દુર્લભ અવતાર અને વીતરાગી જૈનધર્મનો ઉપદેશ તને અત્યારે મહાભાગ્યે મળ્યો છે, તો હવે તું શીઘ્ર

જાગ, ચેતીને સાવધાન થા, ને આત્માની ઓળખાણ વડે સમ્યગ્જ્ઞાન પ્રગટ કરીને ભવદુઃખનો અંત કર. ૨૯.

❀ ...વરસ વરસ...બબ્બે વરસ સુધી રોગ લંબાય, શરીરમાં ભાઠા પડે, ઈયળ પડે, સહ્યું ન જાય, શરીર છૂટે નહિ, અને એને છોડે નહિ. (આ એનાથી છૂટો અંદરમાં પડે નહિ, ભેદજ્ઞાન કરે નહિ.) હેરાન-હેરાન થઈ જાય. અરે, એને થવું હોય એમ ભલેને થાય. તું એનાથી છૂટો પડીને જોયા કરને! ૩૦.

❀ મહામુનિઓને રાજા આદિનો સંગ થાય તે પણ મરણતુલ્ય લાગે છે. પુણ્યવંતમાં કાંઈક બધું સરખું રાખવું પડે...તેથી પુણ્યવંતોથી વૈરાગીઓને દૂર રહેવું સારું છે. ૩૧.

❀ નરકની અસહ્ય વેદનામાં પણ અરેરે! આ દુઃખો!—એમ વિચારે ચઢીને તે વેદનાનું લક્ષ છોડીને કોઈ જીવ કોઈ સમયે ધર્મસન્મુખ થઈ જાય છે. નરકની એ પીડાની તો શું વાત! પારો જેમ ઢોળાય જાય ત્યારે નાના કણરૂપ થઈ જાય ને પાછો ભેગો થઈ જાય તેમ નરકના દુઃખોથી શરીરના નાના નાના ટુકડા થઈ જાય ને પાછું ભેગું થઈ જાય એવી મહા પીડા જીવ અનંતવાર સહન કરી ચૂક્યો છે. છતાં અહીંયા આવે મનુષ્ય થાય ત્યાં બધું ભૂલી જાય ને આવી અનુકૂળતા વિના મારે ન ચાલે, આ જોવે ને તે જોવે—તેમાં ને તેમાં ભવ હારી જાય, પણ એને આત્માની દરકાર ક્યાં છે? ૩૨.

❀ મુનિઓ કહે છે કે અરે પ્રભુ! અમને આશ્ચર્ય અને ખેદ થાય છે કે શરીરાદિ પરદ્રવ્યથી તું પ્રત્યક્ષ ભિન્ન છો છતાં તેને મારું માને છો. અરે! શું કરે છો પ્રભુ! ચોરાશીના અવતારમાં રખડતાં માંડ મનુષ્યપણું મળ્યું ને આવો સત્ય સાંભળવાનો યોગ મળ્યો, હવે તો દેહથી ભિન્ન ચૈતન્યપ્રભુનો અનુભવ કર! ૩૩.

❀ એક વિચાર આવ્યો હતો કે સરકારી નોકરોને ૫૫-૫૬ વર્ષે નોકરીથી ઉતારી દે છે તો આ શેઠીયાઓને એવો કોઈ કાયદો નહિ હોય કે ૫૫-૫૬ વર્ષે ધંધાથી છૂટા થઈને પોતાના આત્માનું કાંઈક હિત કરે? આહાહા! રોટલા ખૂટે એમ ન હોય, પાછળ પૈસાનો પાર ન હોય છતાં પણ નિવૃતિ લઈને પોતાના આત્માનું કાંઈ હિત કરતા નથી, તેને મરીને ક્યાં જવું છે? અરે! ૬૦-૭૦ વર્ષ સુધી નવરાં થતાં નથી તો મરીને ક્યાં જવું છે? અરે! મમતાના પરિણામમાં મરીને તિર્યંચ બકરી આદિના પેટે અવતાર થશે!

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર તો કહે છે કે મુમુક્ષુઓને આજીવિકા પૂરતું મળતું હોય તો વિશેષ

પ્રવૃતિ ન કરવી; આ તો રોટલા મળતા હોય તો ય માથે પોટલા બાંધે! અરેરે! જવું છે ક્યાં? જીવન થોડું ને આ શું કરો છો ભાઈ! આવો મનુષ્યભવ મળ્યો છે ને આવા સત્ સમજવાના ટાણાં છે તો ચાર-છ-આઠ કલાક વાંચન–શ્રવણ–મનન સત્‌સમાગમ કરીને તારા આત્માનું કાંઈ હિત કરીને માનવ-ભવ સફળ કર. ૩૪.

❀ નરકમાં ભયંકર દુઃખોમાં એક ક્ષણ જવી પણ વસમી પડે ત્યાં સાગરોપમ કાળના આયુષ્ય કેમ પૂરાં થયાં હશે? પ્રભુ! ભવભ્રમણાના અભાવનો તેં કદી પ્રયત્ન કર્યો નહીં તેથી એવા અસહ્ય દુઃખો તેં સાગરોપમ સુધી અનંતવાર ભોગવ્યાં. નરકનાં દુઃખો કરોડો જીભે ને કરોડો ભવમાં ન કહી શકાય એવા દુઃખો તેં સહન કર્યાં. પ્રભુ! જે દુઃખો સાંભળ્યા જાય નહીં ત્યાં અનંત અનંત કાળ ગાળ્યો. અનંતકાળે એકવાર મનુષ્યભવ મળે તોપણ અનંતવાર મનુષ્યભવ મળ્યો ને તેના કરતાં અસંખ્યગુણા અનંતા નરકનાં ભવ તેં કર્યાં, ત્યાં અસહ્ય દુઃખો તેં સહન કર્યાં, તેનો ગંભીરતાથી વિચાર તો કર બાપુ! ૩૫.

❀ આવો ઉત્તમ યોગ ફરી ક્યારે મળશે? જો આ ભવ વ્યર્થ ગુમાવ્યો તો ફરી આવો ઉત્તમ યોગ ક્યારે મળશે? તું વિપરીત માન્યતા છોડવા માટે મરણિયો પ્રયત્ન કર. મરીને પણ તું પ્રયત્ન કર એટલે કે ગમે તેવા પ્રસંગો હોય મિથ્યાત્વ છોડવાનો ઉગ્ર પ્રયત્ન કર. શાતા–અશાતામાં તું રોકાઈ ગયો પણ એ તો તારાથી ભિન્ન છે. હમણાં અનુકૂળતા નથી માટે પછી પ્રયત્ન કરીશ–એમ તું અટકી ગયો પણ શાતા–અશાતાથી તો તું ભિન્ન છો. શરીરમાં રોગ–નિરોગ હો પણ તે તો તારાથી ભિન્ન છે. અરે! શુભાશુભ ભાવોથી પણ તું ભિન્ન છો. શુભાશુભ ભાવો તો આકુળતામય છે. ભગવાનની ભક્તિ–પૂજા–સ્મરણ કે શાસ્ત્રરચના–વંદના એ બધાં શુભભાવો તો આકુળતામય છે, પ્રભુ તો તેનાથી ભિન્ન નિરાકુળ જ્ઞાયકપ્રભુ છે. ૩૬.

❀ અરેરે! જેના ઉપર જીવને અત્યંત પ્રેમ છે એવું આ શરીર ખરેખર કેવળ વેદનાની મૂર્તિ છે. શ્રી કુંદકુંદાચાર્યદેવ ભાવપાહુડમાં કહે છે : એક તસુમાં ૯૬ રોગ તો આખા શરીરમાં કેટલા? વિચાર તો કર પ્રભુ!—આ શરીર તો જડ છે, વેદનાની મૂર્તિ છે. ભગવાન જ્ઞાયક આત્મા આનંદની મૂર્તિ છે, ચૈતન્યચમત્કારથી ભરપૂર મહાપ્રભુ છે કે જેની પૂર્ણ પર્યાય પ્રગટ થતાં ત્રણકાળ ને ત્રણલોકને યુગપદ દેખે. એવી અનંતી પૂર્ણ પર્યાયની તાકાતનો પુંજ એવો જ્ઞાનગુણ, એવી અનંતી શ્રદ્ધાપર્યાયની તાકાતનો પિંડ એવો શ્રદ્ધાગુણ, એવી અનંતી સ્થિરતાપર્યાયની તાકાતનું દળ એવો ચારિત્રગુણ, પૂર્ણ આનંદની પર્યાયનું ધ્રુવ તળ એવો આનંદગુણ—આવા અનંત અનંત ગુણો પરિપૂર્ણ તાકાત સહિત

અંદર ભગવાન આત્મામાં પડ્યા છે. અહા! આ પરિપૂર્ણ દ્રવ્યસ્વભાવના અવલંબનથી કેવળજ્ઞાન આદિ પરિપૂર્ણ પર્યાય પ્રગટ થશે, મોક્ષમાર્ગ કે જે અપૂર્ણ પર્યાય છે તેના આશ્રયે પણ પરિપૂર્ણ પર્યાય પ્રગટ નહિ થાય. પૂર્ણ જ્ઞાનાનંદની શીતળ પાટ—ધ્રુવ દ્રવ્યસ્વભાવ—અંદર સદા વિદ્યમાન છે, તેનો આશ્રય કરીશ તો સમ્યગ્દર્શન થશે, તેનો ઉગ્ર આશ્રય કરીશ તો ચારિત્ર થશે અને તેના પૂર્ણ આશ્રયથી કેવળજ્ઞાન આદિની પૂર્ણ દશા પ્રગટ થશે. છૂટવાનો માર્ગ આવો છે ભાઈ! ૩૭.

❀ જ્ઞાનમાં આમ નક્કી તો કર! વસ્તુનું સ્વરૂપ આવું છે એમ જ્ઞાનમાં નિર્ણયને અવકાશ તો દે ભાઈ! અરે, એને મરીને ક્યાં જવું છે! દરેક યોનિમાં અનંતા ભવો ગાળ્યા; હવે તો પરથી લક્ષ ફેરવીને આત્મામાં ડૂબકી માર! તું તારા ઘરમાં જા ને! એ બધા શુભ-વિકલ્પો હોય, પણ એ તારા ઘરની ચીજ નથી, ભગવાન! તું તો દેહની પીડા ને રાગની પીડા-બંનેથી ભિન્ન છો, તે દેહના રોગનો તને જે અણગમો લાગે છે તે તો દ્વેષ છે—એ એકેય ચીજ તારા ઘરમાં નથી. ૩૮.

❀ ભાઈ! અમે તો આત્મા છીએ અને આત્મા તો એક સમયની પર્યાયની સમીપમાં પર્યાયથી ભિન્ન, શુભાશુભ રાગથી ભિન્ન, શરીર-વાણી-લક્ષ્મી તથા નામથી પણ ભિન્ન અંદર પાતાળમાં પડેલી જ્ઞાયક વસ્તુ છે. આત્મવસ્તુ પોતાનું ધ્રુવ પરિપૂર્ણ સામર્થ્ય રાખીને સદા રહી છે, તે કાંઈ આખી એક સમયની પર્યાયમાં આવી ગઈ નથી. અરેરે! તત્ત્વની આવી વાત જીવને ક્યાંય સાંભળવા ય ન મળે! જીવન ચાલ્યું જાય છે, મોતનાં નગારાં માથે વાગે છે. એક સમય એવો આવશે કે તારું આ રૂપાળું શરીર ધૂળ-રાખ થઈ જશે.

જિમ તેતર ઉપર બાજ, મચ્છ પર બગલો રે;
તારી કંચનવરણી કાય, ઢળી થશે ઢગલો રે.

પહેલાં ચેતવણી આપીને મોત નહિ આવે કે—'હું આવું છું, તૈયારી કર.' શું મોત એવું કહીને આવે છે? દેહ જડ છે, સંયોગી છે, તે તો તેની મુદ્દત પૂરી થતાં છૂટો પડી જ જશે. ૩૯.

❀ અરે! એને રૂદન પણ આવ્યા નહીં કે મને મારો વિરહ! ૪૦.

❀ ઉંદર ફુંકી ફુંકીને પગ આદિ ખાય છે ને! ઉંદર ફુંક મારીને કરડે એટલે નિંદ્રામાં ખબર પડતી નથી. તેમ આ બૈરા-છોકરા આદિ વખાણ કરી કરીને ખાય છે એટલે મૂઢને ખબર પડતી નથી!

શ્રોતા :—આ તો બધાના ઘરમાં ઝગડા થાય તેવું છે!

પૂજ્ય ગુરુદેવ :—શાસ્ત્રકાર પણ કહે છે ને!—કે કુટુંબીજનો ધુતારાની ટોળી છે. ભાઈ! જેને સર્પનું ઝેર ચડ્યું હોય તેને કડવો લીમડો પણ મીઠો લાગે છે. તેમ સંસાર ઝેર સમાન હોવા છતાં મોહી જીવને તે મીઠો લાગે છે. તેથી તેને જિનવાણીનું અમૃતપાન કરાવી નિર્મોહી બનાવવા વસ્તુસ્થિતિની જેમ વાત છે તેમ કહેવાય છે. અહીં તો ભવનો અભાવ કરવાની ને પરભવ સુધારવાની વાતો છે. ૪૧.

❀ ભગવાન એકવાર સાંભળ! તું આ સ્ત્રી-પુરુષ આદિ બધા ભેદો ભૂલી જા ને અનાદિથી જેને ભૂલી ગયો છે એવા જ્ઞાન-દર્શન સ્વરૂપની દૃષ્ટિ કર. અનાદિથી તું તને ભૂલી ગયો હોવાથી રાગાદિ અશુદ્ધ ઉપયોગથી કર્મને બાંધે છે. તેથી અશુદ્ધ ઉપયોગ અનાદિનો છે, તેનું નિમિત્ત કર્મ અનાદિનું છે અને જેને અનાદિથી ભૂલી ગયો છે એવી ત્રિકાળી એકરૂપ વસ્તુ પણ અનાદિની છે. ભાઈ! આ મનુષ્યપણું મળ્યું છે, ભવના અભાવના આ ટાણાં આવ્યા છે, દુનિયાના માન ને આબરૂમાં આ ભવ હાલ્યો જાય એ તને કેમ પોષાય છે? જાગ રે જાગ બાપુ, હવે તો જાગ! ૪૨.

❀ દુનિયા મારા માટે શું માનશે? આ માણસ સાવ નમાલો છે, કાંઈ બોલતાં ય આવડતું નથી, અંદર ને અંદરમાં પડ્યો રહે છે—એમ લોકો ગમે તે બોલે, તેની તને શી પડી છે? લોકો મને પ્રશંસે, લોકોમાં હું બહાર આવું—એવી બુદ્ધિવાળો જીવ તો બહિરાત્મા—મિથ્યાદૃષ્ટિ છે. માટે લોકોનો ભય ત્યાગી દે, ઢીલાશ છોડી દે અને અંતર્મુખ સ્વભાવનો દૃઢ પુરુષાર્થ કર. ૪૩.

❀ અહા! જેણે દ્રવ્યસ્વભાવનું અવલંબન લઈને અંતરમાં સમ્યગ્દર્શન પ્રગટ કર્યું નથી તેને દેહના છૂટવા કાળે અરે! શરણ ક્યાં? અરે! દેહમાં રગેરગ તણાશે, સબાકા મારશે, રજકણે રજકણ પલટી જશે, તે વખતે જ્ઞાયક ભગવાન આત્મા જે શરણ છે તેની દૃષ્ટિ નહિ હોય તો એ જાશે ક્યાં? એ દુઃખમાં ભીંસાઈ જશે. ભાઈ! ત્યાં પોતાના આત્મા સિવાય બીજું કોઈ શરણ નથી. ૪૪.

❀ ભાઈ! બાપુ! આ ચોરાશીના અવતારમાં રખડતો રખડતો માંડમાંડ માણસનો ભવ મળ્યો, પણ બાવીશ ત્રેવીશ કલાક તો ખાવામાં પીવામાં કમાવવામાં ને બાયડી છોકરાને રાજી રાખવામાં એકલા પાપમાં જાય ને માંડ એકાદ કલાક કાંઈક સાંભળવામાં જાય. બાકી આખો દિવસ એકલા પાપ...પાપ....ને પાપના ધંધા કરે, જેમ એરણની ચોરી

કરીને સોયનું દાન દે તેના જેવું છે. એને કાંઈક અંદરથી ચોરાશીના અવતારનો ત્રાસ લાગે તો અંદરમાં વિસામાનું સ્થાન શોધે. ૪૫.

❀ શરીરના એક એક તસુમાં ૯૬-૯૬ રોગ છે, એ શરીર ક્ષણમાં દગો દેશે, ક્ષણમાં છૂટી જશે. કાંઈક સગવડતા હોય ત્યાં ઘુસી જાય છે, પણ ભાઈ! તારે ક્યાંક જવું છે ત્યાં કોનો મહેમાન થઈશ? કોણ તારું ઓળખીતું હશે? એનો વિચાર કરીને તારું તો કાંઈક કરી લે! શરીર સારું હોય ત્યાં સુધી આંખ ઉઘડે નહિ ને ક્ષણમાં દેહ છૂટતાં અજાણ્યા સ્થાને હાલ્યો જઈશ! નાની નાની ઉંમરના પણ ચાલ્યા જાય છે માટે તારું કાંઈક કરી લે! શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે વૃદ્ધાવસ્થા જ્યાં સુધી ન આવે, શરીરમાં વ્યાધિ જ્યાં સુધી ન આવે અને ઈન્દ્રિયો જ્યાં સુધી ઢીલી ન પડે ત્યાં સુધીમાં આત્મહિત કરી લેજે. ૪૬.

❀ બાપુ!' આત્મામાં આનંદ છે, બીજે ક્યાંય આનંદ છે નહીં. શુભભાવ કર્યા હોય તોપણ સ્વર્ગમાં આનંદ ક્યાંય છે નહીં. બહારની અગવડતા જરીક ઓછી થાય ત્યાં તો રાડે રાડ પાડે ને જરાક સગવડતા આવે ત્યાં તો ફુલી જાય પણ બાપુ! એમાં છે શું? સનેપાત થયો છે સનેપાત! ભાઈ સુખ તો આત્મામાં છે બાપુ! સમકિતીને શુભભાવના ફળમાં સ્વર્ગ મળે પણ તેમાં તે સુખ માનતો નથી. અજ્ઞાનીને તો હાય...હાય....શરીર સારાં હતા ત્યારે આ કર્યું નહીં ને તે કર્યું નહીં ને હવે....એમ ચિંતા ચિંતા કરીને મરીને હાલ્યો જાય નરકમાં ને નિગોદમાં....૪૭.

❀ જ્ઞાનના નિર્મળ કિરણ વિના મહાવ્રત પાળે, બ્રહ્મચર્ય પાળે, અરે! આજીવન સ્ત્રીનો સંગ ન કરે તોપણ તેનાથી આત્મા પ્રાપ્ત નથી થતો. તેથી જો તું દુઃખથી છૂટવા માગતો હો તો પુણ્ય-પાપની રુચિ છોડીને આત્મજ્ઞાન કર. આત્મા આનંદનો નાથ છે તેનું જ્ઞાન કર! એના વિના અરેરે! કીડા-કાગડા-કૂતરાના ભવ કરી કરીને મરી ગયો! અનંતકાળ એમ ને એમ દુઃખમાં જ વીતી ગયો. પ્રભુ! તેં એટલા દુઃખ ભોગવ્યા છે કે તેનું કોઈ માપ-મર્યાદા નથી. પણ તું બધું ભૂલી ગયો છો. ભાઈ! ડુંગળીને તેલમાં તળી ત્યારે સડસડાટ તું તળાઈ ગયો હતો-તું ડુંગળીમાં બેઠો હતો. એવા એવા તો પારાવાર દુઃખો તેં ભોગવ્યાં છે. ૮૪ લાખ અવતારની ઘાણીમાં તું અનંતવાર પીલાતો આવ્યો છો. જેમ ઘાણીમાં તલ પીલાય તેમ ૮૪ લાખ યોનિના દુઃખોમાં પીલાતો રહ્યો છો. આનંદના નાથને પુણ્ય-પાપની ઘાણીમાં કચરી નાખ્યો છે. જો હવે તું દુઃખથી છૂટવા માગતો હો, સિદ્ધસુખના હિલોળે હિંચકવા માગતો હો તો આત્મજ્ઞાન કરીને નિજપદને પ્રાપ્ત કર. ૪૮.

❀ અહા! આવું દુર્લભ મનુષ્યપણું મળ્યું, જૈનકુળમાં જન્મ થયો, વીતરાગની વાણી સાંભળવા મળી; પ્રભુ! હવે તો તારે આત્મા માટે કાંઈ કરવું તો પડશે ને? બાકી તો જન્મમરણના ફેરામાં, અનંતવાર એક શ્વાસમાં નિગોદના અઢાર ભવ કર્યા. વિચાર કરે તો ખબર પડે. છ ઢાળામાં કહ્યું છે : 'એક શ્વાસમેં અઠદસ બાર, જન્મ્યો, મર્યો, ભર્યો દુઃખભાર;' પ્રભુ! એ બધું તું ભૂલી ગયો. ભૂલી ગયો માટે તે નથી—એમ કેમ કહેવાય? અરે! આ મનુષ્યભવમાં જન્મ્યા પછી પ્રથમના છ મહિનામાં તારી માએ તને ધવરાવ્યો, નવરાવ્યો-એ બધું તને યાદ છે? યાદ નથી માટે તે નહોતું—એમ કેમ કહેવાય? બાળપણમાં તેં કેવી રીતે ખાધું-પીધું કેવી રીતે રોયો—એ બધું યાદ છે? યાદ નથી માટે તે નહોતું એમ કોણ કહે? એ પ્રમાણે પૂર્વભવનું યાદ નથી માટે પૂર્વમાં આવું દુઃખ સહન કર્યું તે ન હતું—એમ કેમ કહેવાય? સમજાય છે કાંઈ? આ બધું લૉજિકથી સમજવું પડશે ભાઈ! ૪૯.

❀ દરેક આત્મા ભગવાન સ્વરૂપ છે, પ્રજ્ઞાબ્રહ્મસ્વરૂપ ચૈતન્ય રસકંદ છે. આહાહા! અત્યારે ચોમાસામાં તો લીલોતરી ઘાસ ઢગલાબંધ થયા છે, તેના ઉપર વિના કારણ પગ દઈને કચરીને ચાલવું તે ન હોય હો ભાઈ! એ એક ઝીણી કટકીમાં અસંખ્યાત જીવો છે તે બધાય ભગવાન સ્વરૂપ છે. ૫૦.

❀ નામધારી-જૈનને પણ રાત્રિના ખોરાક ન ખવાય. રાત્રિના ઝીણી જીવાંતો ખોરાકમાં આવી જાય છે તેથી ખોરાકમાં માંસનો દોષ ગણાય છે, માટે નામધારી-જૈનને પણ રાત્રે ખોરાક ન ખવાય. અથાણામાં પણ ત્રસ જીવ થઈ જાય છે, એ પણ જૈનને ન હોય. જેમાં ત્રસ જીવો ઉત્પન્ન થઈ જાય એવો ખોરાક જ જૈનને હોય નહિ.

...અહીં તત્ત્વની બહુ ઊંચી વાત આવી એટલે હેઠલી વાતનું કાંઈ નહિ એમ ન હોય. પોતાને અંદરથી ઊગવું જોઈએ. કોઈ કહે એટલે નહિ પણ પોતાને દરકાર જોઈએ. જેને ભવિષ્યનું નક્કી નથી તેને તો ત્રાસ થઈ જવો જોઈએ કે અરે! ભવિષ્યમાં હું ક્યાં જઈશ! પોતાનું હિત કરવું હોય તેણે ખ્યાલ રાખવો જોઈએ. ૫૧.

❀ એકનો એક જુવાન દીકરો મરી જાય અને એને કેવો ઘા લાગી જાય છે! એમ એને ઘા લાગવો જોઈએ. રાગ અને સંયોગની આડમાં તું પોતે મરી જાય છે એનો તને ઘા લાગે છે કાંઈ? ૫૨.

❀ જેમ કંદોઈને ત્યાં ચૂલામાં ઊંચેથી તેલના ઉકળતાં કડાયામાં પડેલો સર્પ અર્ધો

તો બળી ગયો પણ તે બળતરાથી બચવા માટે ચૂલામાં ઘુસી જતાં આખો બળી ગયો, તેમ જગતજીવો પુણ્ય-પાપમાં તો બળી જ રહ્યા છે અને તેમાં એ વિશેષ સુખની લાલસામાં જેમાં વિશેષ બળાય છે એવા વિષયોમાં ઝંપલાવી સુખ માને છે. ૫૩.

❀ અહો! દેહ સંસાર અને ભોગથી ચેતતા રહેવા જેવું છે. ૫૪.

❀ નરકમાં નારકીને પોટલાની જેમ શરીરની ગાંસડી વાળીને બીજા નારકીઓ શરીરની સોંસરવટ ખીલા નાખે એ ક્ષણે પણ જીવ સમકિત પામે છે, વિવેક વડે ભેદજ્ઞાન પામે છે અને અહીં બધી અનુકૂળતા હોય છતાં પરથી જુદા પડવાનો અવસર તને મળતો નથી! ૫૫.

❀ વર્તમાનમાં એક જરાક પ્રતિકૂળતા આવે તો ઈ એનાથી સહન થતી નથી. છતાં ભવિષ્યમાં અનંતી પ્રતિકૂળતાઓ આવશે તેની દરકાર નથી. ૫૬.

❀ સ્વર્ગમાં જવાને યોગ્ય પરિણામના પણ હજુ જેને ઠેકાણાં નથી, મનુષ્યમાં જવાને યોગ્ય પરિણામના પણ જેને ઠેકાણાં નથી અને ધર્મ પામવાને યોગ્ય પરિણામના તેને ઠેકાણાં હોય તેમ બને નહીં. ૫૭.

❀ દેહ તો રોગની મૂર્તિ છે, ભગવાન આત્મા આનંદની મૂર્તિ છે. મૃતક દેહમાં ભગવાન અમૃતનો સાગર મૂર્છાણો છે. ભાઈ! એકવાર તું તને જો, બીજાને જોવામાં અંધ થઈ જા અને તને જોવામાં હજાર આંખોથી તને જો. ૫૮.

❀ ભાઈ! તું શરીર સામું ન જો! તારા વિકલ્પ મફતમાં જાય છે ને આત્માનું કાર્ય પણ થતું નથી. શરીર દગો દેશે. ભાઈ! તારા આત્માનું કરવાનું છે તે કરી લે. ૫૯.

❀ અહો! એકવાર દેહ છૂટવાના ટાણાંનો વિચાર તો કરે તો એને ખબર પડે કે અરે! આ તે શું રમતું છે! ઓલો (આત્મા) પરમેશ્વર અને સલવાણો આમાં (શરીરમાં)!! ૬૦.

❀ મનુષ્યપર્યાયની એક એક ક્ષણ મોટા કૌસ્તુભમણિથી પણ કિંમતી છે. આમાં ચોરાશીની ખાણમાંથી નીકળવાનું કરવાનું છે. એક ક્ષણ ક્રોડો અને અબજો રૂપિયાથી પણ અધિક છે. ચક્રવર્તીના છ ખંડના રાજ્યથી પણ એક સમય થોડો મળે છે? એમાં (–મનુષ્યપર્યાયમાં) આ એક જ કરવા લાયક છે. ૬૧.

❀ ધન રળવાનો કાળ છે ઈ તો મરવાનો કાળ છે. આ તો કમાવાનો કાળ છે, આત્માના આનંદને કમાવાનો કાળ છે, એને ચૂકીશ નહિ. ૬૨.

❀ હે જીવ! સ્ત્રી-પુત્ર આદિના કારણે તું જે હિંસા આદિ પાપ કરે છે તેનું ફળ તારે એકલાએ જ ભોગવવું પડશે, દુઃખફળ ભોગવવા સ્ત્રી-પુત્ર કે સગા-સંબંધી સાથે નહીં આવે. સ્ત્રી-પુત્ર, સગા-સંબંધી આદિના મમત્વથી તું હિંસા, જૂઠું આદિ અનેક પ્રકારના પાપ કરે છે તથા અંતરમાં રાગાદિ વિકલ્પ વડે રાગાદિ વિકલ્પ રહિત શુદ્ધ ચૈતન્ય ભગવાન આત્માની હિંસા કરે છે, પરંતુ તેના ફળમાં દુઃખ ભોગવવા ટાણે સ્ત્રી-પુત્ર આદિ તારા દુઃખમાં ભાગ પડાવવા નહીં આવે, તારે એકલાએ નરક-નિગોદ આદિના અનેક દુઃખો ભોગવવા પડશે. જેના કારણે તું પાપ કરી રહ્યો છે તેઓ તારા દુઃખ ભોગવવા તો સાથે નહીં આવે પણ તારા દુઃખ જોવા પણ સાથે નહીં આવે. ૬૩.

❀ આહાહા! આકરું કામ છે બાપુ! અંદરમાં વૈરાગ્ય! વૈરાગ્ય!...આ બધું વિખરાઈ જશે. બહારનું તારામાં નથી ને તારે લઈને આવ્યું નથી. તારામાં ભ્રમણા આવી છે, તેનો નાશ કરવાનો આ કાળ છે. ૬૪.

—પુરુષાર્થ પ્રેરણામૂર્તિ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી

* મોત માથે ભમે છે *

મરણ તો આવવાનું જ છે જ્યારે બધુંય છૂટી જશે. બહારની એક ચીજ છોડતાં તને દુઃખ ખાય છે, તો બહારના બધાંય દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ એકસાથે છૂટતાં તને કેટલું દુઃખ થશે? મરણની વેદના પણ કેટલી હશે? 'મને કોઈ બચાવો' એમ તારું હૃદય પોકારતું હશે. પણ શું તને કોઈ બચાવી શકશે? તું ભલે ધનનાં ઢગલાં કરે, વૈદ્ય-દાક્તરો ભલે સર્વ પ્રયત્ન કરી છૂટે, ટોળે વળીને ઊભેલાં સગાસંબંધીઓ તરફ તું ભલે દીનતાથી ટગર ટગર જોઈ રહે, તોપણ શું કોઈ તને શરણભૂત થાય એમ છે? જો તેં શાશ્વત સ્વયંરક્ષિત જ્ઞાનાનંદસ્વરૂપ આત્માની પ્રતીતિ–અનુભૂતિ કરી આત્મ-આરાધના કરી હશે, તો તે એક જ તને શરણ આપશે. માટે અત્યારથી જ તે પ્રયત્ન કર. ભવભ્રમણ કેટલાં દુઃખોથી ભરેલું છે તેનો ગંભીરતાથી વિચાર તો કર! નરકનાં ભયંકર દુઃખોમાં એક ક્ષણ જવી પણ વસમી પડે ત્યાં સાગરોપમ કાળના આયુષ્ય કેમ પૂરાં થયાં હશે? નરકનાં દુઃખ સાંભળ્યા જાય એવાં નથી. પગમાં કાંટો વાગે તેટલું દુઃખ પણ તું સહન કરી શકતો નથી, તો પછી જેના ગર્ભમાં તેનાથી અનંતાનંતગુણા દુઃખ પડ્યાં છે એવા મિથ્યાત્વને છોડવાનો ઉદ્યમ તું કેમ કરતો નથી? 'માથે મોત ભમે છે' એમ વારંવાર સ્મરણમાં લાવીને પણ તું પુરુષાર્થ ઉપાડ કે જેથી 'અબ હમ અમર ભયે, ન મરેંગે' એવા ભાવમાં તું સમાધિપૂર્વક દેહત્યાગ કરી શકે. જીવનમાં એક શુદ્ધ આત્મા જ ઉપાદેય છે. —*પૂજ્ય બહેનશ્રી*

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ

(હિસાબી-અહેવાલ તા. ૧-૪-૨૦૦૬ થી તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭ તથા નિવેદન)

શ્રી કહાનગુરુ-ભક્ત મુમુક્ષુસમાજ,

સવિનય નિવેદન કે આપણા તારણહાર પરમપૂજ્ય સદ્ગુરુદેવ શ્રી કાનજીસ્વામી તથા તદ્ભક્ત પ્રશમમૂર્તિ ભગવતી માતા પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનની પવિત્ર સાધનાભૂમિ અધ્યાત્મતીર્થ શ્રી સોનગઢ (સુવર્ણપુરી)માં અધ્યાત્મધર્મનો લાભ લેવા માટે ઘણા મુમુક્ષુઓ કાયમી વસવાટ કરે છે તથા બહારગામથી અવારનવાર ઘણા મુમુક્ષુઓ પધારે છે. આ તીર્થધામનો વહીવટ આપ સૌના સહયોગથી આપણું ઉપરોક્ત ટ્રસ્ટ (સંસ્થા) કરી રહેલ છે. દર વર્ષની માફક, આ સાથે તા. ૧-૪-૨૦૦૬ થી ૩૧-૩-૨૦૦૭નાં વર્ષનાં ઓડીટ થયેલ સરવૈયાં, આવક-જાવકના હિસાબો સહિત રજૂ કરીએ છીએ, જે ઉપરથી આપને આ ટ્રસ્ટના વહીવટ સંબંધી, આવક-ખર્ચની તથા અન્ય જાણકારી મળી શકશે, અને જેથી આપને સંતોષ થશે એવી આશા રાખીએ છીએ.

(૧) આ વર્ષ દરમ્યાન બધા મહોત્સવો ઉત્સાહપૂર્વક ઊજવવામાં આવ્યા છે. બહારગામથી યાત્રીઓ અને મુમુક્ષુઓ સારી સંખ્યામાં અવારનવાર આવે છે. દરેકને સારી સગવડ આપવાની કાળજી લેવામાં આવે છે. શ્રી જન્મજયંતી-મહોત્સવનો ખર્ચ જેમના તરફથી જન્મજયંતી ઉજવાય છે તેમના તરફથી આપવામાં આવે છે.

(૨) આ સાથેનો સંસ્થાનો હિસાબ જોતાં આવક-ખર્ચનો ખ્યાલ આવશે. તા. ૧-૪-૨૦૦૬ થી ૩૧-૩-૨૦૦૭ના વર્ષ દરમ્યાન કુલ આવક રૂા. ૮૩,૨૩,૮૮૧ છે અને કુલ ખર્ચ રૂા. ૫૦,૮૨,૯૩૦ છે. વરસ આખરે વધારો રૂા. ૩૨,૪૦,૯૫૧ છે.

(૩) સરવૈયા મુજબ વરસ આખરે ધ્રુવફંડ **(Corpus)** ખાતે રૂા. ૩,૧૯,૭૫,૯૧૯ છે. આ રકમમાં વર્ષ દરમ્યાન રૂા. ૨૧,૭૭,૭૩૧ વધારો થયેલ છે. આ ધ્રુવફંડનું વ્યાજ વાપરવાનું છે. ધ્રુવફંડ પૂરતી રકમનું રોકાણ રાખવું જોઈએ. તે બાબત કાળજી લેવામાં આવે છે.

(૪) પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની ૧૧૮મી જન્મજયંતી પ્રસંગે ચોસઠ ઋદ્ધિ મંડળ વિધાન પૂજા વગેરેનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવેલ. પૂ. બહેનશ્રીની ૯૪મી જન્મ-જયંતી પ્રસંગે તીન ચોવીસી ભગવાનની રચના કરવામાં આવી હતી તે અદ્ભુત હતી. પૂજા વગેરેનો કાર્યક્રમ બહાર રાખવામાં આવેલ હતા. આ અદ્ભૂત રચનાથી બધા પ્રભાવિત થયા હતા.

(૫) આપણા ટ્રસ્ટ અંતર્ગત, 'શ્રી કહાનસૂર્ય દિ. જૈન ભોજનસમિતિ' ભોજનાલય ચાલી રહેલ છે. તેમાં શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ તરફથી કાયમી જમણ જે તે દિવસનાં વર્ષ દરમ્યાન નક્કી થયેલ છે તેમાં કાયમી જમણની જે રકમ છે તેનાં વ્યાજની રકમ

સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ ભોજનાલયને આપે છે. નિઃશુલ્ક ભોજન વ્યવસ્થા ખર્ચને પહોંચી વળવા મળેલ મોટી રકમનું દાન ધ્રુવફંડ, ભોજનાલય ફોટાઓનું ધ્રુવફંડ, ભોજનાલય કાયમી ભોજનતિથિનું ધ્રુવફંડ વગેરે ધ્રુવફંડનાં વ્યાજની રકમ તથા બીજી નાની મોટી આવક હોવા છતાં તૂટ રહે છે. કુંદકુંદ કહાન પારમાર્થિક ટ્રસ્ટ તરફથી છ લાખ દાન મળેલ છે આ વર્ષની બાકીની તૂટ આગલા વર્ષમાં વધારો રૂા. ૨,૫૯૪૩૯/– જમા થયો હતો. આ તૂટ તેમાંથી બાદ કરવામાં આવી છે.

(૬) પૂજ્ય સદ્‌ગુરુદેવશ્રી તથા પૂજ્ય બહેનશ્રીની તપોભૂમિ અધ્યાત્મ તીર્થધામ સોનગઢનો લાભ લેવા આવનાર યાત્રીઓ-મહેમાનો માટે શ્રીમતી કળાબેન હસમુખલાલ વોરા દિ. જૈન અતિથિ ભવન નિર્માણ થયેલ છે. તેવાં જ પ્રકારનાં ચાર બિલ્ડીંગમાં કુલ ૧૬૮ રૂમોનું બાંધકામ હાલ પૂરું થઈ ગયેલ છે. પ્રત્યેક બિલ્ડીંગમાં લીફટની વ્યવસ્થા છે. પ્રત્યેક બિલ્ડીંગ માટે દાતાર, લીફટ માટે દાતાર, પ્રત્યકે ફલોર માટે દાતાર, તથા પ્રત્યેક રૂમ માટે દાતાર એ યોજના અંતર્ગત દાન રૂા. ૨,૨૨,૦૦,૦૦૦/– મળેલ છે. જેની સામે બાંધકામ તથા ફર્નિચર ખર્ચ રૂા. ૨,૭૧,૫૫,૦૦૦/– છે. હાલમાં લગભગ ૫૦,૦૦,૦૦૦/– સ્વા.મંદિર ટ્રસ્ટે આપેલ છે. હજુ ચારેય બિલ્ડીંગમાં ગરમ પાણી માટે સોલાર, લીફટ માટે જનરેટર, દાદર પરની રેલીંગ, પાર્કિંગ માટે દરવાજા તથા ગ્રીલ, ખુરશી, કબાટ વિગેરે ખર્ચ હજુ બાકી છે.

(૭) અધ્યાત્મ તીર્થ સોનગઢથી પ્રકાશિત 'આત્મધર્મ' ગુજરાતી તેમજ હિન્દી માટે ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે યોજના અગાઉ જાહેર કરેલ છે. તે પ્રમાણે આજીવન એક માસનું આત્મધર્મ પ્રકાશન માટે ગુજરાતીનાં રૂા. એક લાખ પચ્ચીસ હજાર નક્કી કરેલ છે. તેમજ આજીવન એક મહિનાનાં આત્મધર્મ હિન્દી પ્રકાશન માટે એક લાખ નક્કી કરેલ છે. સ્પોન્સર તરીકે તે દાતારનું નામ તે મહિનાનાં અંકમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે.

તેવી જ રીતે એક માસનું આત્મધર્મ ગુજરાતી પ્રકાશન માટે રૂા. દસ હજાર નક્કી કરવામાં આવેલ છે. તે અંક પુરતું તે નામ સ્પોન્સર તરીકે તે મહિનાનાં અંકમાં પ્રકાશિત થશે. એક માસનું હિન્દી આત્મધર્મ પ્રકાશિત કરવાનાં રૂા. સાત હજાર પાંચસો નક્કી કરવામાં આવેલ છે. તે અંક પુરતું તે નામ અંકમાં સ્પોન્સર તરીકે દાતારનું નામ પ્રકાશિત કરવામાં આવશે. આ યોજનાને ઠીક પ્રતિસાદ મળેલ છે.

(૮) સુવર્ણપુરીમાં નિર્મિત ભવ્ય વિશાળ જિનાયતનો વગેરે સાતીશય તીર્થરૂપે સદૈવ પ્રકાશમાન રહે—તેવી ભાવના ને અનુમોદિત કરવા માટે એક 'સ્થાયી જીર્ણોદ્ધાર' ફંડ કરેલ છે. સ્વાધ્યાય મંદિર, સીમંધરસ્વામી જિનમંદિર, સમવસરણ, કુંદકુંદ પ્રવચન મંડપ, માનસ્તંભ, પરમાગમ મંદિર, પંચમેરુ-નંદીશ્વર જિનાલય, કહાનગુરુ સમાધિમંદિર, બેનશ્રી સમાધિ સ્મૃતિ વગેરેમાં જીર્ણોદ્ધાર માટે એક ચોરસ ફૂટનાં એક હજાર નક્કી કરેલ છે. જે અંતર્ગત જીર્ણોદ્ધાર ફંડને પણ પ્રતિસાદ મળેલ છે.

(૯) તે ઉપરાંત 'પરિવર્તન ધામ-સ્ટાર ઓફ ઇન્ડિયાનાં મકાનમાં જીર્ણોદ્ધાર કરેલ છે. વાધર પરિવાર-જામનગર તરફથી સારો રીસ્પોન્સ મળેલ છે. તેને હજુ અદ્યતન કરવાની યોજના છે-જે અંતર્ગત પારસનાથ ભગવાનનું ચિત્રપટ, પૂ. ગુરુદેવશ્રી 'પરિવર્તન' કરી રહ્યા છે. તેવી લાઈવ પ્રતિકૃતિ, પૂ. ગુરુદેવશ્રીની પ્રતિકૃતિ, પરિવર્તનનાં વિવિધ પ્રસંગો, આર્ટ ગેલેરી વગેરે બનાવવાની યોજના છે. મુમુક્ષુઓ આ આયોજનમાં દાનરાશિ પોતાની ભાવનાનુસાર આપી શકે છે.

વળી હાલ, પૂ. ગુરુદેવશ્રીની જન્મભૂમિ ઉમરાળામાં જીર્ણોદ્ધારનું કાર્ય પુરું થવામાં છે. જેને સારો પ્રતિસાદ દાતારો તરફથી મળેલ છે. ભોજનાલય તથા ઉતારા માટે એક મકાન પણ ખરીદ કરવામાં આવેલ છે. ત્યાં અતિથી ગૃહ તથા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના ગુરુ-સ્મૃતિ તીર્થ નિર્માણ થનાર છે.

(૧૦) જિનવાણી પ્રકાશનમાં સ્થાયી પુરસ્કર્તા યોજના અંતર્ગત ગુજરાતી પુસ્તકોનાં સ્થાયી પુરસ્કર્તા લગભગ પૂરા થવાની તૈયારીમાં છે. હિન્દી પુસ્તકોનાં સ્થાયી પુરસ્કર્તા બાકી રહે છે. આ યોજનાને દાતાર તરફથી સારો પ્રતિસાદ સાંપડેલ છે.

(૧૧) ઉપરોક્ત હિસાબી અહેવાલ તથા હિસાબો જોતાં આપ સૌને ટ્રસ્ટની કાર્યવાહી, આવક-જાવક બાબત જાણકારી મળી શકશે. આપણા ટ્રસ્ટમાં અત્યારે જે આવક છે તેના પ્રમાણમાં ખર્ચ થાય છે; પણ બધાની અપેક્ષા મુજબ ઘણી જરૂરિયાત છે; તેના પ્રમાણમાં મોટું ફંડ ટ્રસ્ટ પાસે નથી. જેથી બધાં મોટાં કામો થઈ શકતા નથી. એ માટે મોટું ફંડ ઊભું કરવાની જરૂર છે. માટે આ બાબત દરેકને વિચારવાની જરૂર છે. સોનગઢ- સંસ્થામાં લાખોના ખર્ચ સામે લાખોની આવક હોવી જોઈએ.

(૧૨) ટ્રસ્ટની ઘણી યોજના તૈયાર કરવામાં આવી રહી છે જેથી ક્રમે ક્રમે યોજનાનું આયોજન કરી શકાય. તે આપને જણાવવામાં આવે છે. અત્યારે નવા આયોજનમાં દાતારો તરફથી એક **RCC** રસ્તો ભોજનાલયનાં ખુણેથી સ્વાધ્યાયમંદિરનાં કોર્નર સુધી કરવામાં આવશે. તેના ટેન્ડર બહાર પાડેલ છે. થોડા સમયમાં કામ શરૂ થઈ જશે.

(૧૩) ખડ્ગાસન બાહુબલીજી તથા જંબુદ્વીપની ભવ્ય રચના વિગેરેનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

ઉપરોક્ત હિસાબો જોવાની જેમને ઈચ્છા હોય તેઓએ સેક્રેટરીને લેખિત જાણ કરવાથી સંમતિ આપે તે દિવસે આપ જોઈ શકશો.

ટ્રસ્ટીઓ,

તા. ૧-૧-૨૦૦૮

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર ટ્રસ્ટ સોનગઢ

તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭નાં પુરા થતાં વર્ષનું આવક–જાવક પત્રક

આવક	૩૧-૩-૨૦૦૬	૩૧-૩-૨૦૦૭	જાવક	૩૧-૩-૨૦૦૬	૩૧-૩-૨૦૦૭
ભાડા......	૩૧,૫૯૩	૩૩,૯૭૭	મિલ્કત મરામત	૧,૦૮,૧૬૭	૪,૯૦,૮૯૮
વ્યાજ	૧,૫૫,૯૯૨	૨,૨૭,૪૨૬	વીમા પ્રીમીયમ	૪૬,૬૫૦	૨૧,૮૫૬
ડીવીડન્ડ વ્યાજ	૨૯,૨૫,૪૦૧	૩૩,૦૨,૮૪૨	વહીવટી ખર્ચ	૪૦,૦૫૯	૪૪,૦૧૦
દાન ખાતે	૧૫,૮૬,૨૪૭	૨૯,૨૮,૦૯૨	ઓડીટ ખર્ચ	૧૨,૯૬૦	૨૨,૮૦૦
ગુપ્ત ભંડાર	૫,૪૧,૩૮૭	૮,૩૩,૩૭૫	ચેરીટી કમી. ફાળો	૫૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
અન્ય આવક	૩,૩૨,૨૪૦	૪,૨૭,૯૯૦	અન્યખર્ચ	૬,૬૦૧	૧૩,૩૦૩
કાયમી ફંડ ખાતે			વ્યાજ ખર્ચ	૪,૦૮૦	૩,૪૦૦
ટ્રાન્સફર	૫,૩૨,૮૬૩	૫,૭૦,૧૭૯	રીઝર્વ ફંડથી લાવ્યા	૧૬,૯૩,૭૭૧	૧૮,૦૦,૨૪૭
તુટ સરવૈયામાં	—	—	ધાર્મિક હેતુ ખર્ચ	૨૨,૫૩,૮૪૧	૨૬,૩૬,૪૧૬
			વર્ષ આખરે વધારો	૧૮,૮૯,૫૯૪	૩૨,૪૦,૯૫૧
	૬૧,૦૫,૭૨૩	૮૩,૨૩,૮૮૧		૬૧,૦૫,૭૨૩	૮૩,૨૩,૮૮૧

તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭નું સરવૈયુ

ફંડ જવાબદારી	૩૧-૩-૨૦૦૬	૩૧-૩-૨૦૦૭	મિલ્કત-લેણું	૩૧-૩-૨૦૦૬	૩૧-૩-૨૦૦૭
ટ્રસ્ટ ફંડ	૧૩,૭૦,૩૩૨	૧૩,૭૦,૩૩૨	સ્થાવર મિલ્કત	૩,૭૮,૫૫,૯૧૬	૪,૮૮,૩૨,૮૩૧
મિલ્કત ફંડ	૩,૨૮,૫૩,૦૪૩	૪,૨૮,૬૪,૬૬૭	ડેડ સ્ટોક ફર્નિચર	૮,૧૯,૮૯૧	૧૦,૯૦,૮૬૨
કાયમી ફંડ	૨,૯૭,૯૮,૧૮૮	૩,૧૯,૭૫,૯૧૯	જંગમ મિલ્કત	૩૮,૫૦,૩૨૪	૩૮,૮૯,૯૯૧
ચાલુ ફંડ	૩૪,૯૯,૧૮૭	૪૫,૯૭,૪૧૮	પુસ્તક, કાગળ		
રૂમ બ્લોક ડીપોઝીટ	૬૦,૯૪,૩૪૦	૬૩,૩૪,૩૪૦	સ્ટોક, પ્રિન્ટીંગ	૩૦,૦૬,૯૪૭	૩૦,૦૨,૧૧૧
અન્ય દેવાં	૬૧,૭૩,૪૬૪	૬૧,૨૪,૪૬૮	જૈન સેવા સમિતી	૧૪,૧૪,૦૫૦	૧૪,૭૫,૮૨૩
			અન્ય લેણાં	૪,૭૯,૬૯૦	૮,૦૩,૯૩૮
ઉપજ ખર્ચ	૧,૧૯,૩૦,૩૬૪	૧,૫૧,૭૧,૩૧૫	રોકાણો	૪,૨૦,૦૦,૦૦૦	૪,૭૦,૦૦,૦૦૦
			બેન્ક બેલેન્સ	૨૨,૮૩,૨૭૮	૨૩,૩૪,૨૪૧
			પુરાંત	૮,૮૨૨	૮,૬૬૨
	૯,૧૭,૧૮,૯૧૮	૧૦,૮૪,૩૮,૪૫૯		૯,૧૭,૧૮,૯૧૮	૧૦,૮૪,૩૮,૪૫૯

તા. ૧-૪-૨૦૦૬ થી તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭ કુલ આવક વર્ષ દરમ્યાન :

કાયમી ફંડમાં ઉમેરો	૨૧,૭૭,૭૩૧	ધ્રુવફંડ ખાતે
ચાલુ ફંડમાં ઉમેરો	૧૦,૯૮,૨૩૧	આ રકમ જે ખાતામાં હોય તે ખાતામાં વાપરવાની હોય છે.
	૩૨,૭૫,૯૬૨	
આવક દાન તથા ભંડાર	૮૩,૨૩,૮૮૧	
	૧,૧૫,૯૯,૮૪૩	

શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાય મંદિર ટ્રસ્ટ સંચાલિત
શ્રી કહાન સુર્ય દિગંબર જૈન ભોજન સમિતિ, સોનગઢ
તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭ નાં પુરા થતાં વર્ષનું આવક જાવક ખાતુ.

આવક	રકમ	ખર્ચ	રકમ
ભોજન આવક	૧૧,૦૯,૯૪૫	દુધ, શાકભાજી, બળતણ, પોસ્ટેજ, ટેલિફોન, પગાર, ઈલેક્ટ્રીક બીલ, કોઠાર વપરાશ વિગેરે.	૨૯,૪૯,૧૨૧
કુંદકુંદ-કહાન પારમાર્થિક ટ્રસ્ટ, મુંબઈ	૬,૦૦,૦૦૦		
કાયમી જમણનાં ખર્ચનાં સ્વાધ્યાય મંદિર પાસેથી	૨,૧૫,૯૪૦		
ફોટા ફંડના વ્યાજનાં કાયમી ભોજનતિથિ તથા ધ્રુવફંડના	૭,૫૩,૮૦૪		
બેન્ક વ્યાજ	૧,૬૪૧		
ભંગાર વેચાણ	૮,૩૫૨		
ખર્ચ વધારો તુટ સરવૈયામાં લઈ ગયા	૨,૫૯,૪૩૯		
	૨૯,૪૯,૧૨૧		૨૯,૪૯,૧૨૧

તા. ૩૧-૩-૨૦૦૭ના રોજ પુરા થતાં વર્ષનું સરવૈયુ

ફંડ જવાબદારી	રકમ	મિલ્કત-લેણા	રકમ
સ્વામીવાત્સલ્ય ખુશાલી ફંડ	૩,૬૦,૧૨૧	કોઠાર સ્ટોક	૧,૮૧,૯૫૭
ઉપજ ખર્ચ ખાતુ		અન્ય લેણાં	૨૩,૦૦૦
ગ.વ. મુજબ ૧૧,૩૧,૨૭૮		બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા એફ. ડી.	૧,૭૮,૪૪૧
ચાલુસાલતુટ ૨,૫૯,૪૩૯	૮,૭૧,૮૩૯	બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા સેવીંગ	૧,૫૪૫
અન્ય જવાબદારી	૧,૧૪,૫૪૯	ડેડ સ્ટોક	૯,૨૬,૦૯૬
રીક્ષાફંડ	૧,૬૨,૫૦૧	રીક્ષા	૧,૮૮,૩૬૦
		S. B. S. સેવીંગ	૪૬૯
		પુરાંત	૯,૧૪૨
	૧૫,૦૯,૦૧૦		૧૫,૦૯,૦૧૦

આત્મધર્મ (ગુજરાતી)ના સંપાદકનો સ્વર્ગવાસ

સોનગઢનિવાસી, આત્મધર્મ (ગુજરાતી)ના સંપાદક શ્રી નાગરદાસ બેચરદાસ મોદી (—તે જિતુભાઈ મોદી–ટેપવિભાગ–ના પિતાજી) (વર્ષ–૮૭) તા. ૨૮-૧૨-૦૭ના રોજ એક માસની બિમારીમાં સોનગઢ મુકામે સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓએ છેલ્લા ૫૮ વર્ષોથી સોનગઢ સ્થાયી વસવાટ કરીને, પૂજ્ય ધર્માત્માઓની છત્રછાયામાં ખૂબ આત્મલાભ લીધો હતો. નવેમ્બર ૧૯૭૫થી ગુજરાતી આત્મધર્મના સંપાદક તરીકેની જવાબદારી તેઓ નિભાવી રહ્યા હતા. અધ્યાત્મના શતાધિક શાસ્ત્રોના ઊંડા અભ્યાસપૂર્વક લગભગ બધા જ પુરાણોનો તેઓએ વિશાળ અભ્યાસ કરેલો. પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના દ્રવ્યદૃષ્ટિપ્રધાન ઉપદેશના ચિંતન-મનન-ઘોલનમાં જ તેઓનું જીવન વ્યતીત થયેલું. તેઓ આત્મ-આરાધનાલક્ષી, સર્વે સાધર્મીઓ પ્રત્યે સમભાવી–વાત્સલ્યધારી અને એકાંતપ્રિય હતા. ધર્માત્માઓની છત્રછાયામાં પ્રાપ્ત આત્મસંસ્કારો વડે તેઓ શીઘ્ર આત્મ-આરાધના પૂર્ણ કરે એવી ભાવના.

મોરબીનિવાસી (હાલ-પાર્લા) શ્રીમતી હસુમતીબેન જગદીશભાઈ લોદરીયા (વર્ષ–૬૪) તા. ૮-૧૦-૦૭ના રોજ જાગૃતિપૂર્વક જ્ઞાયકનું રટણ કરતાં કરતાં સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓ તત્ત્વરસિક હતા, વારંવાર સોનગઢ આવીને લાભ લેતા હતા.

અમદાવાદનિવાસી શ્રી અમૃતભાઈ મલૂકચંદભાઈ ઝોબાળિયા (વર્ષ–૭૮) તા. ૧૩-૧૦-૭૮ના રોજ હાર્ટ-એટેકથી સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓ ખાડિયા મંદિરના પ્રમુખ હતા. વારંવાર સોનગઢ આવીને લાભ લેતા હતા.

નાઈરોબીનિવાસી શ્રીમતી કમલેશબેન ચંદ્રકાંત જેઠાલાલ દેવરાજ તા. ૪-૧૧-૦૭ના રોજ જ્ઞાયકના રટણપૂર્વક સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે.

કોટાનિવાસી શ્રી અરિદમણલાલજી જૈન (વર્ષ–૮૫) તા. ૬-૧૧-૦૭ના રોજ સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓ ૩૩ વર્ષ સુધી શ્રી દિગમ્બર જૈન મુમુક્ષુમંડળ કોટાના અધ્યક્ષ રહ્યા હતા.

અમદાવાદનિવાસી ધીરજલાલ છોટાલાલ શાહ (–તે શ્રી બાબુભાઈ ઝવેરીના ભાણેજ પ્રવિણાબેનના પતિ) (વર્ષ–૬૭) ૨૨-૧૧-૦૭ના રોજ અમદાવાદ મુકામે સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓ વારંવાર સોનગઢ આવીને લાભ લેતા હતા.

સોનગઢનિવાસી શ્રીમતી ચંદ્રમણિબેન મણીલાલ શાહ(–તે શ્રી વિકાસભાઈના માતુશ્રી) (વર્ષ–૮૭) ૨૩-૧૧-૦૭ના રોજ શાંત પરિણામપૂર્વક સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. ચંદ્રમણિબેન (ચંદુબેન) પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનના ભાણેજી અને પૂજ્ય બહેનશ્રીના અંતેવાસી બ્ર. કંચનબેનના વડીલ બહેન થાય. ચંદુબેનનો ઉછેર પૂ. બહેનશ્રી સાથે કરાચીમાં થયેલ. તેથી તેમને પૂ. બહેનશ્રીના સાન્નિધ્ય અને સત્સંગનો લાભ નાનપણથી જ પ્રાપ્ત થયેલ હતો. પૂ. બહેનશ્રીએ ચંદુબેન ઉપર લખેલ કેટલાંક પત્રો "બહેનશ્રીની સાધના અને વાણી"માં સ્થાન પામ્યા છે અને પ્રેરણાપ્રદ રહ્યા છે.

જામનગરનિવાસી હરવિદ્યાબેન દલસુખરાય બોઘાણી (વર્ષ–૯૩) તો. ૧-૧૨-૦૭ના રોજ સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે.

વાંકાનેરનિવાસી શ્રી અમરચંદ ન્યાલચંદ મહેતા (વર્ષ–૮૬) તા. ૨૧-૧૨-૦૭ના રોજ સ્વર્ગવાસ પામ્યા છે. તેઓ પૂજ્ય બહેનશ્રીની વાંકાનેરની સમ્યક્ત્વ-સાધનાભૂમિના મકાન-માલિક હોવાથી તેમને પૂજ્ય બહેનશ્રી પ્રતિ અનન્ય શ્રદ્ધા-ભક્તિ હતા.

સપ્તમ બાલ-સંસ્કાર અધ્યાત્મ-જ્ઞાન શિબિર સાનંદ સંપન્ન

પરમોપકારી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી તથા પ્રશમમૂર્તિ ભગવતી માતા પૂજ્ય બહેનશ્રીની સાધનાભૂમિ અધ્યાત્મતીર્થ સુવર્ણપુરી-સોનગઢમાં તા. ૨૩-૧૨-૨૦૦૭ થી તા. ૨૯-૧૨-૨૦૦૭ સુધી શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ, સોનગઢ પ્રેરિત તથા કહાન પુષ્પ પરિવાર આયોજિત "સપ્તમ બાલ સંસ્કાર અધ્યાત્મજ્ઞાન" શિબિર યોજવામાં આવી.

સર્વ પ્રથમ તા. ૨૩.૧૨.૦૭ ના દિને સાંજે ૪-૦૦ વાગે શિબિર નું ઉદ્‌ઘાટન શ્રી દિગંબર જૈન સ્વાધ્યાયમંદિર ટ્રસ્ટ ના માનદ્ મંત્રી શ્રી ચીમનલાલ ઠાકરસી મોદીની અધ્યક્ષતામાં, ટ્રસ્ટના અન્ય ટ્રસ્ટીગણ, દેશ વિદેશથી પધારેલા મુમુક્ષ મહેમાનો તથા સમગ્ર મુમુક્ષ સમાજ ની ઊપસ્થિતિમાં શ્રી પરમાગમ મંદિરમાં શિબિરના સૌજન્યકર્તા સ્વ. જિતેન્દ્ર કેશવાલાલ શાહના કુટુંબીજનો દ્વારા મંગલદીપ પ્રગટાવી કરવામાં આવ્યું.

આ શિબિરમાં લગભગ ૧૫૦ બાળકો તથા ૧૦૦ વડીલોએ લાભ પ્રાપ્ત કર્યો. શિબિરમાં પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં છઢાળાની ત્રીજી ઢાળ પર **CD** પ્રવચન ચાલતાં હતાં. તથા બ્ર. શ્રી ચંદુભાઈએ પણ "ગુરુદેવશ્રીના વચનામૃત" પર રોચક પ્રવચનો કર્યા હતાં. તદુપરાંત શિબિરમાં પંચસ્તરીય શિક્ષણ વર્ગો દિવસમાં ત્રણ કલાક ચલાવવામાં આવતા હતા. આ વર્ગોમાં ડૉ. પ્રવીણભાઈ, શ્રી સુભાષભાઈ શેઠ, શ્રી રાજુભાઈ કામદાર, શ્રી રમેશભાઈ મહેતાએ તથા અમેરિકાથી પધારેલ શ્રી હસમુખભાઈ શાહે પણ અધ્યાપન કરાવ્યું હતું. બહેનોમાં બ્ર. આશાબેન, બ્ર. કોકીલાબેન, બ્ર. સુશીલાબેન તથા ભારતીબેન મોદીએ અધ્યાપન કાર્ય કર્યું હતું

શિબિરાર્થીઓના અધ્યયન હેતુ શ્રી ઝવેરબેન શાન્તિલાલ શાહના સૌજન્યથી એક "શિબિર અધયયન પુસ્તિકા" પણ પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.

બાળકો માટે દરરોજ સુવર્ણપુરીના વિભિન્ન મંદિરોમાં અભિષેક, પૂજન, ભકિત તથા આરતીનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવતો હતો.

રાત્રે મુંબઈના મલાડ, ઘાટકોપર, બોરીવલી, વસઈ, મુલુંડ તથા રાજકોટ અને અમદાવાદથી આવેલ બાળકો દ્વારા ભકિત પ્રતિયોગીતા, આધ્યાત્મિક હાઊસી, વકતૃત્વ પ્રતિયોગીતા, ધાર્મિક અંતાક્ષરી વગેરે સાંસ્કૃતિક કાર્યકમ પાંચે દિવસ રાખવામાં આવ્યા હતા. જે બધાને ઘણા જ રૂચિકર તથા પ્રશંસનીય લાગ્યા હતા.

અંતે બધા શિબિરાર્થી બાળકો માટે સૌરાષ્ટ્રનાં પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીના કરકમળોથી પ્રતિષ્ઠિત લીંબડી, વઢવાણ, સુરેન્દ્રનગર, જોરાવરનગર, રાજકોટ, વાંકાનેર આદિ જિનમંદિરોની યાત્રાનો પ્રોગ્રામ તા. ૨૮-૧૨-૦૭ થી ૨૯-૧૨-૦૭ સુધી શ્રી ધીરજલાલ ભવાનભાઈ શાહ પરિવારના સૌજન્યથી રાખવામાં આવ્યો હતો.

શ્રી કહાન પુષ્પ પરિવારના કાર્યકતાઓ દ્વારા શિબિરાર્થીઓને આવવા-જવાની, રહેવાની તથા ભોજન વગેરેની સુંદર વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી. શિબિરમાં અમેરિકા, લંડન, નાઈરોબી થી તેમજ ભારતના વિભિન્ન પ્રાંતોમાંથી પધારેલા મહેમાનો તથા બાળકોને શિબિરના બધા જ કાર્યક્રમો ઘણા જ પસંદ આવ્યા હતા. આવી શિબિરો સુવર્ણપુરીમાં અન્ય સમયે પણ રાખવી જોઈએ એવી ભાવના બધાએ વ્યકત કરી પતી.

સુવર્ણપુરી સમાચાર :—

અધ્યાત્મતીર્થ શ્રી સુવર્ણપુરીનું ધાર્મિક વાતાવરણ અનંત ઉપકારમૂર્તિ પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામી તેમજ તેમનાં પરમ ભક્ત પ્રશમમૂર્તિ પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનના કલ્યાણવર્ષી પુણ્ય-પ્રતાપે, આદરણીય પં. શ્રી હિંમતલાલભાઈ જે. શાહની જ્ઞાન-વૈરાગ્ય-ભક્તિભીની શુભાશિષથી, અધ્યાત્મજ્ઞાનના [illegible] રહ્યો છે :—

પ્રાતઃ ૬-૦૦ થી ૬-૨૦ : પૂજ્ય બહેનશ્રીના નિવાસસ્થાને તેઓશ્રીની ધર્મચર્ચાની ઓડિયો-ટેપ

પ્રાતઃ : જિનેન્દ્ર-દર્શન-પૂજા

[illegible]

[illegible] બધા દુઃખોથી સોંસરવટ નીકળી જા [illegible] વિરાધકભાવે, પ્રતિકૂળતા આવે તોપણ આરાધકભાવથી તું ડગે નહિ, તો ફરીને આ સંસારનું કોઈ દુઃખ તને ન આવે ને તારું સુખધામ તને પ્રાપ્ત થાય.

❀ કુંદકુંદાચાર્યદેવ અષ્ટપાહુડ ગ્રંથમાં કહે છે કે હે જીવ! તેં ભૂતકાળમાં એટલી માતાઓને તારા મૃત્યુ પાછળ રડાવી છે કે તારી એક એક ભવની એ માતાઓના આંસુઓને ભેગા કરતાં સમુદ્રો ભરાય. આવા અનંત ભૂતકાળ કરતાં પણ તારો ભવિષ્યકાળ અનંતગુણો મોટો છે, જો તારા આત્માની સંભાળ ન કરી અને દેહ, ધન, પરિવારમાં જ આ અમૂલ્ય મનુષ્યભવને વેડફી નાખીશ તો તારો ભવિષ્યકાળ પણ ભૂતકાળની માફક અનંત દુઃખમાં જ વ્યતીત થશે. કાળની આ અનંતતાનો ગંભીરતાથી વિચાર કરીને, ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરીને ભવિષ્યમાં તેવા દુઃખો ન ભોગવવા પડે તે માટે હવે તો જાગૃત થા! એકવાર તો તારા આત્માની દયા કર!

❀ શ્રોતા :—ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ શું કામ કરવા?

[illegible] :—એવા દુઃખો ફરી ન આવે એ માટે યાદ કરી વૈરાગ્ય કરે છે. મુનિરાજ પણ ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરીને કહે છે કે હું ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરું છું ત્યાં કાળજામાં આયુધના ઘા વાગે છે. જુઓ! સમ્યગ્દૃષ્ટિ મુનિ છે, આનંદનું પ્રચુર વેદન છે, છતાં ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરી એવા દુઃખો ફરીને ન આવે એ માટે વૈરાગ્ય વધારે છે.

*

—કરુણાસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં હૃદયોદ્‌ગાર

❀ અરેરે! જીવ અનંત અનંત કાળથી ભટકે છે. આયુષ્ય પૂરું થતાં જીવ તો આ દેહ છોડીને ચાલ્યો જાય છે. ક્યાં ગયો તેની કોને ખબર છે? અજાણ્યા દ્રવ્યમાં, અજાણ્યા ક્ષેત્રમાં, અજાણ્યા કાળમાં અને અજાણ્યા ભવમાં તારે જવાનું છે તેની તને ખબર નથી બાપુ! મિથ્યાત્વનો ભાવ છે ત્યાં સુધી એક પછી એક જગ્યાએ જન્મ ધારણ કરવાના છે. અબજોપતિ મરીને બકરીની કૂંખે જાય, ભૂંડ થાય. દુનિયાને તેની ક્યાં ખબર પડે છે બાપુ! તારી ચીજને ઓળખીને તેનું જો પરિણમન ન કર્યું તો સંસારનો રોગ દૂર નહિ થાય.

❀ અરે જીવ! અનંત સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતાં તેં ઘણાં દુઃખો સહન કર્યાં—નરકાદિના ઘોરમાં ઘોર દુઃખોથી પણ તું સોંસરવટ નીકળી ગયો. પણ....વિરાધકભાવે, એકવાર જો આરાધકભાવે બધા દુઃખોથી સોંસરવટ નીકળી જા એટલે કે ગમે તેવી પ્રતિકૂળતા આવે તોપણ આરાધકભાવથી તું ડગે નહિ, તો ફરીને આ સંસારનું કોઈ દુઃખ તને ન આવે ને તારું સુખધામ તને પ્રાપ્ત થાય.

❀ કુંદકુંદાચાર્યદેવ અષ્ટપાહુડ ગ્રંથમાં કહે છે કે હે જીવ! તેં ભૂતકાળમાં એટલી માતાઓને તારા મૃત્યુ પાછળ રડાવી છે કે તારી એક એક ભવની એ માતાઓના આંસુઓને ભેગા કરતાં સમુદ્રો ભરાય. આવા અનંત ભૂતકાળ કરતાં પણ તારો ભવિષ્યકાળ અનંતગુણો મોટો છે, જો તારા આત્માની સંભાળ ન કરી અને દેહ, ધન, પરિવારમાં જ આ અમૂલ્ય મનુષ્યભવને વેડફી નાખીશ તો તારો ભવિષ્યકાળ પણ ભૂતકાળની માફક અનંત દુઃખમાં જ વ્યતીત થશે. કાળની આ અનંતતાનો ગંભીરતાથી વિચાર કરીને, ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરીને ભવિષ્યમાં તેવા દુઃખો ન ભોગવવા પડે તે માટે હવે તો જાગૃત થા! એકવાર તો તારા આત્માની દયા કર!

❀ શ્રોતા :—ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ શું કામ કરવા?

પૂજ્ય ગુરુદેવ :—એવા દુઃખો ફરી ન આવે એ માટે યાદ કરી વૈરાગ્ય કરે છે. મુનિરાજ પણ ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરીને કહે છે કે હું ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરું છું ત્યાં કાળજામાં આયુધના ઘા વાગે છે. જુઓ! સમ્યગ્દષ્ટિ મુનિ છે, આનંદનું પ્રચુર વેદન છે, છ—ભૂતકાળના દુઃખોને યાદ કરી એવા દુઃખો ફરીને ન આવે એ માટે વૈરાગ્ય વધારે છે.

*

—કરુણાસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી

આત્મધર્મ
જાન્યુઆરી-૨૦૦૮
અંક-૫ * વર્ષ-૨

Registered Regn. No. BVR-367/2006-200
Renewed upto 31-12-2008
RNI Registration No. GUJGUJ/2006/1866
વાર્ષિક લવાજમ રૂા. ૯/- આજીવન લવાજમ રૂા. ૧૦૧/-

卐 બાપુ! આ પરને મારા મારા કાં કહે છે? 卐

જે કુટુંબીઓ માટે તું હોંશે હોંશે કાળ ગુમાવી રહ્યો છે, જે કુટુંબીઓને સગવડતા આપવા તું પૈસાદિમાં કાળ ગુમાવી રહ્યો છે તે જ કુટુંબીઓ તારા મરણ પછી શરીરને મકાનના બારસાખ સાથે અડવા પણ દેતા નથી, તો તું પર માટે આ ભવ કેમ વ્યર્થ ગુમાવી રહ્યો છે? અરે! તારે ક્યાં જવું છે? જેમ કોઈ મુસાફર ચાલ્યો જતો હોય અને રસ્તામાં જે કાંઈ આવે તેને મારું માની લે, તેમ તું મુસાફર છો અને આ સ્ત્રી-પુત્ર મારા, શરીર મારું એમ મારું મારું માની રહ્યો છો, પણ પ્રભુ! તારે અહીંથી ચાલી નીકળવાનું છે ને બાપુ! આ પરને મારા મારા કાં કહે છો?

—*કરુણાસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી*

Printed & published by Chimanlal Thakarshi Modi on behalf of shri Digambar Jain Swadhyay Mandir Trust and Printed at Kahan Mudranalay, Jain Vidhyarthi Gruh, At-Songadh Pin-364250 and published from Shri Digambar Jain Swadhyay Mandir Trust At-Songadh, Ta. sihor,. Dist. Bhavnagar Pin-364250.

Editor Hiralal Bhikhalal Shah.

If undelivered Please return to :—
Shri Dig. Jain Swadhyay Mandir Trust
SONGADH-364 250 (INDIA)
Phone No. (02846) 244334
Fax (02846) 244662